

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-590

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX SEPTEMBER – RUGSĖJO 15 1994 Nr. 36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Trakų miestas - pusiasalyje

J. Polio nuotr.

TALKA TĖVYNEI.

Politinės, teisinės, ekonominės prielaidos

LR Seimo narys, prof., dr. Leonas Milčius

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Pačiu jautriausiu teisiniu dokumentu tautininkams buvo ir lieka pilietybės įstatymas, priimtas dar 1991 m. gruodžio 5 d., iki šio laiko keistas ir papildytas bene šešis kartus. Tačiau jis ir šiaandien lietuvių tautininkų sąjungos, kaip tikriausiai ir užsienyje gyvenančių tautiečių, nepatenkina. Gal savo laiku ir bus atlikta pilna šio įstatymo kūrimo, svarstymo ir papildymų studija ir paaiškės, kas ko bijojo ir kas už ko slėpėsi, bet neigiamas rezultatas jau yra – bijantis rusų ar vokiečių invazijos pirmiausia buvo užkirstas kelias patiems lietuviams integruotis ir įsijungti į ekonominę bei politinę Lietuvos valstybės atstatymą. Kaip sakoma – su keliomis drumzlėmis išpiltas ir kūdikis. Šiandien man sunku kaltinti ir priekaištauti, kodėl jis iš karto nebuvo priimtas tinkamas. Ar trūko ruošėjams patirties, ar realūs to laikmečio pavojai neleido jį paruošti ir priimti geresnį, bet vėliau, 1992 ir 1993 m. lyg ir be trukdymų buvo galima iš esmės įstatymą tobulinti. Lietuvių tautininkų są-

junga 1993 m. liepos 13 d. Seime padarė pareiškimą ir pateikė savo įstatymo "Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo pakeitimo ir papildymo" pataisas, pagal kurias būtų įteisinta, kad visi lietuvių kilmės asmenys turėtų galimybę būti Lietuvos Respublikos piliečiais, nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos ar turimos kitos valstybės pilietybės, visi, kurie nepamiršo tėvų gimtosios kalbos, kurie nori būti Lietuvos Respublikos piliečiais ir kuriems to nedraudžia tos valstybės, kurios piliečiais, likimo valia, jie yra tapę ir kurioje gyvena, įstatymai. Deja, Lietuvių tautininkų sąjungos atstovais Seime buvome tik dviese ir turėjome prisitaikyti prie daugumos valios. Todėl buvome priversti paremti tuos pasiūlymus, kurie mums buvo artimiausi ir bent iš dalies taisė tą skriaudą ir neteisybę, kuri buvo padaryta daugelio lietuvių atžvilgiu. Todėl bene vieninteliai iš dešiniųjų parėmėme dr. K. Bobelio pasiūlytą I str. 1 punkto ir 18 str. 3 dalies pataisas, kurios būtų suteiku-

sios galimybę atstatyti Lietuvos pilietybę lietuvių kilmės asmenims ir jų vaikams, nereikalaujant atsisakyti kitos valstybės pilietybės. Ir nors dr. K. Bobelio pasiūlymai birželio 14 d. buvo priimti, bet LSDP prašant (A. Sakalas), birželio 16 d. perbalsuojant, buvo atmesti (palaikė tik 37 Seimo nariai, prieš 32, susilaikė 8). Iš dalyvavusių 86 Seimo narių reikalingų daugiau negu pusės balsų nebuvo surinkta. Ir tik tų pačių metų lapkričio 9 d. vėl buvo sugrįžta prie jungtinio (R. Markausko, L. Milčiaus, V. Landsbergio bei V. Aleknaitės) pataisų Pilietybės įstatymui projekto ir tik po labai ilgų diskusijų gruodžio 7 d. pagaliau buvo priimtas 18 str. (70 už, 7 prieš, 14 susilaikė), tačiau Seimo narių G. Jurkūnaitės, A. Griciaus pastangomis buvo įrašyti ne tik "Lietuvių kilmės asmenys", bet "taip pat kiti asmenys". Šie pastarieji žodžiai ir užkerta kelią padaryti pataisas anksčiau minėtuose "Žemės reformos įstatyme" ir įstatyme "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamą turimą atstatymo tvarkos ir sąlygų". Taip pat ir gruodžio 7 d. Seime nebuvo atsizvelgta į

(Nukelta į 3 psl.)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS XXIII SEIMO,

įvykusio 1994 m. rugsėjo mėn. 2-3-4 d.d. Detroit, Michigan

NUTARIMAI

SEIMAS didžiai vertina įvykusį 1994 m. liepos mėn. 8-9 ir 11 d.d. Vilniuje PASAULIO LIETUVIŲ TAUTININKŲ KONGRESĄ. Reiškia padėką Lietuvių Tautininkų Sąjungos pirm. Rimantui Smetonai, Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos pirm. dr. Leonui Kriaučeliūnui ir abiems valdyboms už šio Kongreso prasmingą ir labai reikalingą paskatą tautininkų veiklą stiprinti.

SEIMAS paveda Tautinės Sąjungos Valdybai pagal sąlygas ir galimybes, Lietuvių Tautininkų Sąjungai teikti idėjinę ir finansinę paramą.

SEIMAS didžiai vertina Ambasadoriaus Aniceto Simučio nuopelnus, išlaikant Lietuvą tarptautinėje arenoje. Priima dėmesin Didžiai Gerbiamo Ambasadoriaus pasiūlymą, dėti visas pastangas per Amerikos vyriausybę tapti pilnateise NATO nare.

SEIMAS vienbalsiai pasisako prieš ruošiamą sutartį dėl Rusijos kariuomenės ir karo reikmenų pervežimo per Lietuvą.

SEIMAS dėkoja Sąjungos pirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui, valdybos nariams ir Sąjungos Valdybos paskirtiems atstovams Lietuvių Amerikos Taryboje ir kitose institucijose, už sąžiningą pareigų atlikimą.

SEIMAS nuoširdžiai dėkoja Irenai Kriaučeliūnienei, Lietuvių Tautininkų veiklai plėsti vajaus komiteto pirmininkei, komiteto nariams, už sėkmingai vykdomą vajų ir aukotojams, remiantiems Lietuvių Tautininkų veiklą.

SEIMAS sveikina DIRVOS ir NAUJOSIOS VILTIES redaktorius, spaudos bendradarbius, Vilties Draugijos Valdybą ir naujosios Vilties leidėjus už darbą ir pasišventimą tautinei spaudai.

SEIMAS reiškia padėką visiems jį sveikinusiems. Simpoziumo "Politinės partijos Lietuvoje" prelegentams prof. dr. Julijui Šmulksčiui, prof. dr. Broniui Nemickui, Aidui Palubinskui ir moderatoriui Petrui Buchui už gerai paruoštą ir pravesimą simpoziumą.

SEIMAS reiškia padėką Seimo rengimo komiteto pirmininkui Mykolui Abariui ir rengimo komitetui už gerai atliktą Seimo rengimo darbą.

SEIMAS sveikina š.m. spalio 29 ir 30 dienomis Chicagoje XII Amerikos Lietuvių Kongresą, linki darnaus darbo, tęstinumo ir sėkmės ateities planuose.

Nutarimus paruošė Seimo nutarimų komisija:

pirm. Antanas Mažeika ir nariai:

Matilda Marcinkienė, Rūta Sakienė ir Alfą Shukis.

P A D Ė K A

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba nuoširdžiai dėkoja Dievo apvaizdos Lietuvių parapijos, Southfield, MI. klebonui kun. Viktorui Kriščiunevičiui už ypatingą dėmesį skirtą Sąjungai atlaikant Šv. Mišias, giliai išmąstytą, prasmingą, tai dienai pritaikytą pamokslą ir sukalbėtą invokaciją seimo atidaryme.

Giliai vertiname šv. Mišių metu giedojusią sol. Janinai Čekanauskienei iš Kalifornijos, muzikui Vidui Nevarauskui ir solistėms Kristinai Zubrickienei bei Reginai Puškorienei.

Mūsų padėką seime aktyviai dalyvavusiems garbės svečiams didž. gerb. ambasadoriui Anicetui Simučiui su poniu ir Lietuvos gen. garbės konsuliu Vytautui Čekanauskui su poniu.

Seimo simpoziumo dalyviams prof. dr. Julijui Šmulksčiui, prof. dr. Broniui Nemickui ir Aidui Palubinskui tariame "ačiū, ačiū".

Širdingai dėkojame Vladui Vijeikiui už atliktą programą Ambasadoriaus Aniceto Simučio pagerbimo metu.

Nuoširdi padėką seimo rengimo organizacinio komiteto pirmininkui Mykolui Abariui ir poniai ir p. Eugenijai Bulotienei bei jų sudarytam komitetui, už šio seimo surengimą, gražų mūsų sutikimą ir globą seimo metu.

Didelė padėką priklauso spaudai, jos bendradarbiams bei radio valandėlėms už informacijas ir dėmesį seimui.

Su padėką visiems sveikinusiems seimą, darbo prezidentui, sekretoriui ir spaudos atstovams.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba

Girdėta iš Vilniaus

• **PRASIDEDA SEIMO RUDENS SESIJA.** Rugsėjo 10 dieną, kaip ir numatyta Konstitucijoje, prasidės Seimo rudens sesija. Vyks tikrai rytinis plenarinis posėdis, kuriame, be kita ko, kalbą pasakys su oficialiu vizitu į Lietuvą atvykęs Australijos parlamento Atstovų rūmų speakeris Stephen Martin.

Pirmąją sesijos dieną bus aptariama visos sesijos, trukšiančios iki šv. Kalėdų, darbų programa. Manoma, kad ji bus ne mažesnė, kaip ir pavasarinėje. Tada priimta apie 120 įstatymų bei jų pataisų.

Šioje sesijoje tikimasi priimti visus įstatymus, susijusius su teisine reforma. Bus baigtas taisyti Baudžiamasis ir Civilinis kodeksai, pertvarkyta visa teismų ir prokuratūros sistema. Parlamentarai žada priimti didelį paketą mokesčių įstatymų.

Kaip iki šiol, per mėnesį bus surengiama 8-10 plenarinių posėdžių. Kitomis dienomis darbas vyks Seimo komitetuose.

• **ATRODO, ATEINA EILĖ KONSTITUCINĖMS PATAISOMS.** Seimo rudens sesijoje LDDP frakcija siūlys priimti tris konstitucines pataisas. Apie tai spaudos konferencijoje pranešė frakcijos seniūnas Justinas Karosas.

Bus siūloma nauja 47 straipsnio dalies, reglamentuojančios žemės nuosavybę, redakcija. Dabar joje užfiksuota, kad žemė, vidaus vandenys, miškai, parkai nuosavybės teise gali priklausyti tik Lietuvos Respublikos piliečiams ir valstybei, o žemės sklypai nuosavybės teise įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis gali priklausyti užsienio valstybių konsulinėms bei diplomatinėms įstaigoms įkurti. Vyriausybės paruoštame pataisos projekte, kurį palaikys LDDP frakcija, numatyta sąlyga, kad žemės sklypai nuosavybės teise galės priklausyti ir užsienio valstybių piliečiams.

Pagal Konstitucijos 119 straipsnį savivaldybių tarybų nariai renkami dvejiems metams. Tačiau, pasak Justino Karoso, praktika parodė, jog per tokį laiką kai kurios savivaldybės spėja tik įsisiūbuoti. Todėl bus pasiūlyta jų tarybų kadencijos laiką padidinti iki 3-4 metų.

Pagaliau, numatoma pasiūlyti sumažinti Seimo narių skaičių. Justino Karoso nuomone, turėtų būti renkama ne daugiau kaip 100 Tautos atstovų. Jis priminė, kad pagal 1922 metų Lietuvos Respublikos Konstituciją buvo 79 Seimo nariai. Dabartinėje Konstitucijoje nustatytas skaičius – 141. Pataisa, jeigu būtų priimta, taikytina kito Seimo rinkimams.

Konstitucinės pataisos turi būti svarstomos ir dėl jų balsuojama Seime du kartus. Tarp šių balsavimų turi būti daroma ne mažesnė kaip trijų mėnesių pertrauka. Pataisos priimančios, jeigu kiekvieno balsavimo metu už jas balsuoja ne mažiau kaip du trečdaliai visų Seimo narių.

Justinas Karosas ir frakcijos seniūno pavaduotojas Algirdas Kunčinas sakė, jog surinkti reikalingus 95 Seimo narių balsus realu. Tačiau jie neatmetė galimybės, jog kai kurioms pataisoms Seimas gali ir nepritarti. Bet jas galima pasiūlyti referendumui, priminė prelegentai.

• **POTENCIALŲS RINKĖJAI VIS LABIAU NUSIVILIA POLITINĖMIS PARTIJOMIS.** Penktadalis rinkėjų nebalsojų nei už vieną partiją, jeigu būtų surengti Seimo rinkimai. Sociologai respondentams buvo pateiktą aštuonių skaitlingiausių partijų sąrašą.

Didžiausią reitingą tebeturi valdančioji Lietuvos demokratine darbo partija. Už ją balsuotų 16,6 procento rinkėjų. Antroje vietoje – Lietuvos krikščionių demokratų partija (13,2 procento), vienintelė, kurios reitingas per pastaruosius tris mėnesius pakilo. Lietuvos konservatorius palaiko tik 7,4 procento apklaustųjų. Šios partijos populiarumas ypač sumažėjo po rugpjūčio pabaigoje triuškinančiai pralaimėto referendumo.

Maždaug penktadalis apklaustųjų rinkimuose apskritai nedalyvautų.

Šį pavasarį Lietuvių Tautininkų sąjunga buvo pradėjusi rinkti parašus referendumui dėl pirmalaikių Seimo rinkimų, bet vėliau sumanymo atsisakė.

• **LIETUVA MENA ŠVENTOJO TĖVO ŽINGSNIUS.** Praėjusį sekmadienį iškilingomis šventomis Mišiomis Vilniaus arkikatedroje bazilikoje prasidėjo renginiai, skirti Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje pirmosioms metinėms paminėti.

Minėjimai vyksta visoje Lietuvoje, ypač tose vietose, kur lankėsi Šventasis Tėvas. Tai – Vilniaus Aušros Vartų Šventosios Mergelės Marijos Gailėstingumo Motinos koplyčia, Šventosios Dvasios, Šventų Jonų bažnyčios, Vilniaus Arkikatedra bazilika, Kauno Santakos slėnis, Kryžių kalnas Šiaulių rajone, Šiluva. Šventojo Tėvo lankytomis vietomis eis maldininkai, aukštieji Lietuvos katalikų bažnyčios hierarchai aukos iškilingas šventas Mišias.

Vilniaus aerouoste, toje vietoje, kur išlipęs iš lėktuvo Popiežius pabučiavo Lietuvos žemę, bus padėta memorialinė plokštė su įrašu.

Rugsėjo 18 dieną po naktinio katalikų jaunimo budėjimo Kryžių kalne bus šventinamas popiežiaus padovanotas kryžius. Unikalus paminklas – Kryžių kalnas – padarė Šventajam Tėvui labai didelį įspūdį ir Jo Šventenybė panorą pastatyti ir savo kryžių. Jono Pauliaus II siekį įkūnijo dailininkas iš Romos Enriko Mantrini – sukūrė žmogaus dydžio prikalto Kristaus skulptūrą.

Popiežiaus vizitas

Vatikaną planas Popiežiaus Jono Pauliaus vizitui buvusioje Jugoslavijoje numatė skelbti, kad jis, slavų kilmės Popiežius, atneša taikos palmės šakelę savo broliams slavams buvusioje Jugoslavijoje, kurios vardas reiškia "Pietinė Slavija". Jis tikėjosi sušvelninti Bosnijos musulmonų, Kroatijos katalikų ir Serbijos ortodoksų neapykantą, sumažinti konfliktus. Musulmonai ir katalikai palankiai sutiko Popiežiaus sumanymą, tačiau ortodoksai neslėpė, kad jie tokio svečio nepageidauja. Ne tik serbų

spauda išreiškė savo nepriėmimą, bet ir Belgrado katalikų arkivyskupas Franc Perco, nedidelės Serbijos katalikų bendruomenės vadovas, pripažino, jog serbai bijo, kad Popiežiaus kelionė skirta tik serbų priešų suvienijimui ir palaiminimui. Nors Popiežius prieš numatytą kelionę stropiai mokėsi serbų-kroatų kalbos, kuri buvo oficiali buvusios Jugoslavijos kalba, Vatikane buvo paskelbta, kad pagrindinis kelionės tikslas yra paminėti 900 metų

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

• PIRMOJI GENOCIDO BYLA LIETUVOS TEISME.

Aukščiausiasis Teismas pradėjo nagrinėti pirmąją Lietuvos genocido bylą. Kaltinimai pateikti per septintą dešimtmetį perkopusiems Kazimierui Kurakinui, Petriui Bartaševičiui ir broliams Jonui bei Juozui Šakaliams. Jie kaltinami, kad 1945 metų pavasarį Zarasų rajono Antazavės valsčiaus Salinių kaime išžudė Gaidžių šeimą, – nuo sovietų armijos besislapstančio Leono Gaidžio motiną, kūdikio belaukiančią žmoną ir pusės metų dukrą.

Teisiamiesiems taikomas 1992 metais priimtas Lietuvos respublikos įstatymas "Dėl atsakomybės už Lietuvos gyventojų genocidą".

Kaltinamojoje išvadoje teigiama, kad Gaidžių šeimą sušaudė būrys "stribų" (sovietų baudžiamieji būriai), tarp kurių buvo ir Kazimieras Kurakinas. Kiti trys teisiamieji tuo metu saugojo apsupę šios akcijos vietą.

Parengtinio tardymo metu Kazimieras Kurakinas sakė, kad jis tuo metu tarnavo sovietų armijoje už Lietuvos ribų, tačiau dokumentai liudija, jog jis vadovavo Antazavės stribų būriui. Liudininkai taip pat tvirtina, kad Kazimieras Kurakinas tais metais siautėjo valsčiaus kaimuose. Jis iki šių dienų gyvena buvusio partizano name, iš kurio pats jį ir išvarė.

Tačiau specialistų nuomone, teismo tardymo eigoje kaltinimas pagal Genocido įstatymą gali būti perkvalifikuotas į kaltinimą tyčiniu nužudymu. Genocido įstatymas apima nusikaltimus, kai žudoma nacionaliniu, etniniu, rasiniu ar religiniu pagrindu. Tuo tarpu, kai kurių teisininkų nuomone, minėto nužudymo motyvai buvo kitokie.

• LIETUVOS KARIAI IŠVYKSTA PRATYBŲ Į LENKIJĄ.

Lietuvos kariuomenės būrys 27 karininkai ir būtiniosios tarnybos šauktiniai bei vienas stebėtojas - dalyvaus šį pirmadienį Lenkijoje prasidedančiose pratybose "Bendradarbiavimo tiltas – 94" ("Cooperative Bridge – 94"). Į pratybas susirinks apie 600 karių iš trylikos NATO ir jos partnerių valstybių. Tai bus pirmosios tarptautinės pratybos pagal NATO programą "Partnerystė vardan taikos".

Pratybų dalyviai demonstruos bendrą pasirengimo lygį bei mokysis atlikti taikos palaikymo užduotis. Pratybos rengiamos stebint NATO pajėgų Europoje vadovybei. Jų pasiruošimui ir vykdymui vadovauja NATO pajėgų vidurio Europoje vadovas generolas Helge Hansenas drauge su Lenkijos kariniais vadovais.

Spalio pabaigoje Lietuvos kariai dalyvaus panašiose pratybose Olandijoje.

• PER MĖNESĮ OFICIALIŲ BEDARBIŲ PADAUGĖJO 800.

Rugsėjo 1-ją nedarbas Lietuvoje buvo 2,8 procento ir, palyginti su rugpjūčio pradžia, liko nepakitęs. Tačiau, kaip praneša Lietuvos darbo birža, ieškančiųjų darbo rugsėjo pradžioje buvo 59,471 (per mėnesį padaugėjo 1,279 žmonėmis). Oficialių bedarbių visoje Lietuvoje rugsėjo pradžioje buvo 59,471 (per mėnesį padaugėjo 1,279 žmonėmis). Oficialių bedarbių visoje Lietuvoje rugsėjo 1-ją įregistruota 26,901 ir per mėnesį jų padaugėjo 800. Bedarbių moterų buvo 16,896 (62,8 procento visų bedarbių).

• **"DIPLOMATUS" GAUDO PASIENIEČIAI.** "Respublikos" dienraštis paskelbė sąrašą Lietuvos piliečių, kurie ne teisėtai naudojami diplomatiniais pasais. Jame daugiau kaip 80 pavardžių.

Beveik visi jie – buvę Aukščiausiosios Tarybos deputatai, ministrai bei jų šeimų nariai. Diplomatinis pasas jie privalėjo gauti pasibaigus deputatinės kadencijos arba valstybinės tarnybos laikui.

Juodajame sąraše yra buvę ministrai: Energetikos – Leonas Ašmontas, Tarptautinių ekonominių ryšių – Vytenis Aleškaitis, Ryšių ir informatikos – Kostas Birulis, Statybos ir architektūros – Algimantas Nasvytis, Sveikatos apsaugos – Juozas Olekas, Žemės ūkio – Rimvydas Survila.

Pasai iš buvusių pareigūnų bei jų žmonių atimami pervaziuojant valstybinę sieną.

(B.B.) ELTA

sukaktį nuo Zagrebo (Kroatijos sostinės) arkivyskupijos įsteigimo. Svarbiausios Popiežiaus vizito iškilmės buvo numatytos Šv. Mišios Marijos šventovės Bistricos vietoje, 40 mylių nuo Zagrebo. Daug galvosūkių Šv. Sosto planuotojams sukėlė planas aplankyti Bosnijos sostinę Sarajevą. To miesto arkivyskupas Vinko Puljić pasakė, jog Popiežius atvyks į Sarajevą ne tik katalikų aplankyti, bet kaip taikos nešėjas ir tikėjimo mokytojas. Kiti kalbėjo, kad miestas dar toli gražu nesaugus ir nereikėtų svečio siųsti į tokią pavojingą vietą.

Buvusioje Jugoslavijoje paaiškėjo, kad Bosnijos serbai nebeklauso Serbijos vadų. Didžioji Serbija oficialiai paskelbė ekonominę blokadą Bosnijos serbams jau rugpjūčio 4 d. Tuo pačiu Serbija tikisi, kad Jungtinės Tautos atšauks jai paskelbtą blokadą. Rusija jau pasiūlė atšaukti Serbijai taikomas ekonomines sankcijas, tačiau Jungtinės Tautos dar neskuba jas panaikinti. Bosnijos serbų vadovas dr. Karadžić pareiškė, kad jo vyriausybė Bosnijos Serbijoje nenusileis Belgrado valdžiai ir geriau pirks reikalingas prekes iš savo priešų kroatų, kurie praleidžia į Bosniją tokias prekes kaip vaistus, maisto produktus ir drabužius. Užsienio korespondentai praneša, kad iš Kroatijos į Bosnijos Serbiją plaukia ir gazolinas bei kitos prekės, nors serbams jos daug daugiau kainuoja.

Suskilus buvusiai Jugoslavijai, Europoje pasirodė daug svarstymų apie buvusį komunistų diktatorių Jugoslavijoje maršalą Tito. Svarbiausiose tos šalies dalyse Kroatijoje ir Serbijoje oficialiai Tito yra niekinamas. Jo vardu pavadintos gatvės turi naujus pavadinimus. Daugelis paprastų gyventojų tačiau prisimena jį kaip vadą, kuris sugebėjo išlaikyti taiką, nors valdė nesugyvenančias, neapykantas pilnas tautas. Per 35 metus Tito buvo pirmas komunistinės šalies vadovas pasakęs – "Ne" Stalinui, kai tas buvo sugalvojęs sujungti į vieną didžiulę satelitinę valstybę – federaciją, Jugoslaviją, Bulgariją ir Albaniją.

Tito buvo vienas iš "neprisijungusių šalių" bloko steigėjų kartu su Indija ir Egiptu. Jis kieta ranka valdė savo piliečius, tačiau nebijojo išleisti į užsienį jugoslavų darbininkų, nebijojo užsienio kapitalo ir gaudavo Amerikos ekonominę pagalbą.

(Nukelta į 8 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiros numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MAŽAIS ŽINGSNELIAIS ATGAL

Juozas Žygas

"mažais žingsneliais" siūlė į nepriklausomybę eiti, dabar "mažais žingsneliais" vėl namolei grįžta. Tiesą sakant, niekuomet per daug toli nė nebuvo nuėję. Taip, kaip tas šuniukas, kuris neva tai žmones veda, tačiau kas keli žingsneliai atsisuka pasiziūrėti, kad nebūtų per daug toli nubėgęs. Vis buvo žiūrima, kad tik "didžiojo kaimyno" per daug nesupykinus. Nors faktinai, bent šiuo metu, Rusija nėra kaimynė, nes Rytuose Lietuva rubežiuojasi su Gudija, o Rytprūsiai – Rusija negalima vadinti. Bet dabartiniai Lietuvos vadinamieji "diplomatai" tokių sąvokų dar nesupranta! Vis gana pastoviai, yra minima ir siena su Rusija.

Rusijai pataikavimą pradėjo ne vien tik ši vyriausybė. Pačios didžiausios klaidos buvo padarytos dar net Landsbergio laikais. Būtent, tai visiems atėjūnams ir kolonistams suteikimas pilietybės. Tokia teise pasinaudojo daugelis KGB-istų ir buvusių "opričnikų". Pilietybę sekė investiciniai čekiai, tad okupantų tarnams buvo duota proga, išsipirkti už popiergalius pačius geriausius butus. O buvę tremtiniai ar jų vaikai sugrįžti negali, kadangi jie nei pilietybės, nei vietos kur gyventi neturi. Su tremtiniais, taip pat nupilietinti liko ir užsienio lietuviai. Visiems kolonistams pilietybę davus, jie iš kolonistų – pasidarė tautine mažuma. Okupantų, galbūt, niekas nebūtų linkę ginti, o tautinės mažumos visai jau kitas reikalas. Tokiu būdu, per savo neapgalvotą dosnumą, Lietuva tik galimą nesantaikos židinį įsitaisė.

Nors ir yra kalbama, kad Rusijos kariuomenė iš Lietuvos pasitraukė, tačiau tikrenybėje, kiek kitaip yra. Neskaitant keletos tūkstančių

pensininkų – Rusijos karininkų, yra nemažai ir aktyvios tarnybos karininkų, kurie Lietuvoje tebegyvena. Vien Klaipėdoje apie šimtas tokių gyvena, kurių žmonos butus išsipirko, nors jie Karaliaučiuje ar jo apylinkės daliniuose tarnauja. Kuomet rusai karininkai yra traktuojami, kaip savo šalies piliečiai, tai kaip tai reikėtų vadinti, jeigu ne "trepsenimu atgal".

"Lietuvos ryto" žurnalistai domėjosi, kokių juridinių pagrindų svetimos valstybės kariškiai gali laisvai važinėti po Lietuvą. "Iš pradžių Krašto apsaugos ministerijoje buvo sudaryti ir pasienio postams perduoti sąrašai Rusijos kariškių, kurie dėl šeimyninių aplinkybių turi teisę lankytis Lietuvoje. Vėliau su Rusija susitarus dėl bevizio susisiektimo tarp Lietuvos ir Kaliningrado, tokie sąrašai (leidimai) neteko prasmės. Kaliningrade tarnaujantiems kariškiams buvo išduoti pasai, ir jie atvyksta jau kaip eiliniai savo šalies piliečiai".

Matote, kaip viskas paprastai vyksta, Rusijos karininkai yra jau savo šalies piliečiai. Jeigu taip toliau bus einama, tai galime sulaukti, kuomet Lietuvos gyventojams bus išduoti Rusijos pasai. Ir bus vėl savo šalies piliečiai! Visos Lietuvos pareigūnų kalbos, apie Rusijos karinio tranzito nepavojingumą, ir net apie jo naudingumą tėra, tik "muilo burbulai!" Jokia suvereni valstybė, svetimos kariuomenės, savo šalyje netoleruoja. Taip, kaip Rusija skaitosi su Lietuvos oro erdve, taip pat ji skaitysis ir dėl karinio tranzito. Jeigu Lietuva pasidarys Rusijos koridoriumi, tai manysčiau, kad užsienio kapitalas ir ateityje į Lietuvą neplauks.

TALKA TĖVYNEI...

(Atkelta iš 1 psl.)

tautininkų siūlomą formuluo-
tę įrašyti ne tik Lietuvių kil-
mės asmenis ir jų vaikus, bet
ir vaikaičius, tuo buvo už-
kirstas kelias įsilieti į Lietu-
vos gyvenimą patiems jau-
niausiems ir perspektyviau-
siems lietuvių kilmės išeivi-
jos atstovams.

Atrodo, kas gali būti pa-
prasčiau ir aiškiau, kai kalba-
ma apie prioritetus nuosavy-
bės ir investicijų klausimais,
kad turi būti prioritetas Lie-
tuvos piliečiams, nežiūrint,
kur jie begyventų, prieš kitų
valstybių piliečius, privati-
zuojant valstybės turtą už va-
liutą, dalyvaujant konkur-
suose, aukcionuose. Deja,
viso to šiandien nėra. Pa-
lengvintų varginančias pilie-
tybės įgyvendinimo proce-
dūras Seime išplatintas nuta-
rimo "Dėl LR pilietybės įsta-
tymo įgyvendinimo tvarkos"
pakeitimo ir papildymo pro-
jektas, pagal kurį asmenys
prašymus įgyvendinti teisę į
pilietybę galėtų paduoti ne
tik LR diplomatinėms (kon-
sulinėms) įstaigoms užsieny-
je, bet ir užsienyje esančių lietu-
vių organizacijų vadovams.

Tik visų sutelktomis pa-
stangomis, žodis po žodžio,
eilutė po eilutės galima brau-
tis po įstatimines džiungles,
kol per Pilietybės įstatymą
bus padarytas pakankamo
pločio kelias lietuviui sugrįžti
į Lietuvą ne kaip svečiui, bet
kaip jos lauktam piliečiui.

Jei politinės, teisinės,
ekonominės prielaidos lietu-
vių sugrįžimui, tiesioginei
veiklai ekonomikoje ar poli-
tikoje ir nėra pačios geriausios,
atrodo, kultūroje, kaip
tautos kūrinys, o tuo pačiu
tautinėje vienovėje, tame dvasi-
niame artume, turėtume jausti
stiprybę ir perspektyvą.

"Lietuvos kultūros poli-
tikos nuostatose", kurios šio-
mis dienomis buvo pristatytos
Seime, lyg ir nepamirštas
valstybės rūpestis visų lietu-
vių kultūra, jos išsaugojimu
ir puoselėjimu visose lietuvių

bendrijose. Sakoma: "Val-
stybė palaiko tautos kuria-
mųjų galių ugdymą, remia
pasaulio tautiečių pastangas
išlaikyti savo tradicijas, tel-
kia juos į vieną bendriją, pa-
deda jų kultūrą integruoti į
vieną tautos kultūrą. Valsty-
bė rengia programas, priside-
dančias prie užsienio tautie-
čių sukurtų vertybių išsaugo-
jimo ir jų įtraukimo į Lietu-
vos kultūrą. "Mintys lyg ir
geros. Betrūksta tik pačių
programų ir materialaus pa-
grindo joms vykdyti.

Baigdamas ir apibendrindamas norėčiau pasiūlyti ke-
letą konkrečių idėjų ar planų
ateičiai, apie kuriuos turėtu-
me pakalbėti. Svarbiausia
kartu pradėti dirbti, kad ir be
pakankamų prielaidų, nes ir
jas vargu kas ir kada bepa-
ruoš. Taigi, reikia:

1) ieškoti naujų formų
LTS, ALTS ir kitoms išeivi-
jos organizacijoms glaudžiau
bendradarbiauti. Surasti ben-
drų darbų, siekių ir sutarimų
jungtį, bendrą vardiklį, surasti
bendrą darbų ir politikos var-
diklį;

2) tautininkų sukurtas
dvasines vertybes plačiau at-
skleisti ir paskleisti Lietuvoje
bei pasaulyje. Grąžinti į Lie-
tuvą ir čia išleisti sukurtą li-
teratūrą;

3) skatinti šeimų bendra-
vimą ne vien giminytės pa-
grindu, ypač tai panaudoti
mokant vaikus, moksleivius
ir studentus kalbą. Lietuvoje
ir lietuvių organizacijose už-
sienyje sudaryti paritetinio
keitimosi adresų fondą;

4) išsaugoti archyvinį,
kultūrinį paveldėjimą. Bet
kokius pasaulio lietuvių ar-
chyvus grąžinti į Lietuvą.
Taip pat turime paruošti
svarbiausiųjų Lietuvos doku-
mentų saugojimą užsienyje,
netgi keliose vietose;

5) susirūpinti ir pradėti
perspektyvių visuomeninių
bei politinių asmenybių ir
kvalifikuotų specialistų pa-
ieškąs valstybinėms tarny-
boms, prezidento, politinių,

visuomeninių organizacijų
vadovų postams. Lietuvoje
vidinis žmonių nepasitikėjimas
toks didelis, o politiniai
veikėjai taip devalvuoti, kad
praktškai jau neįmanoma susi-
kalbėti ir pasitikėti. Šiandieninėje
Lietuvoje išnaudojama tik
dalis intelektualaus potencialo;

6) ieškoti atstovų užsie-
nyje, galinčių surasti partne-
rius gamybai, rinkas mūsų
prekėms. Bet kokie atstovai
abiejose pusėse turėtų turėti
lietuvių organizacijų reko-
mendacijas;

7) reikėtų pagalvoti, gal
kai užsienio lietuvių bendri-
joje nuo 30 iki 50 tūkstančių
jos narių yra Lietuvos Res-
publikos piliečiai, tokia ben-
drija turėtų būti laikoma kaip
viena rinkiminė apygarda ir
turėti savo pilnavertį atstovą
Seime;

8) Lietuvoje svarbiau-
siuose valstybės valdymo
postuose (prezidentūroje,
Seime, Vyriausybėje, minis-
terijose, apskrityse) turėtų
dirbti užsienio lietuvių orga-
nizacijų deleguoti tarnautojai
(pavadootojai, sekretoriai,
patarėjai, referentai ir kt.);

9) sudarant valstybines
komisijas, pasirenkant kon-
sultantus, ekspertus pirmenybę
teikti lietuvių kilmės
asmenims;

10) privatizuojant už va-
liutą valstybinį turtą ar pri-
traukiant užsienio investo-
rius, rengiant konkursus dar-
bams užsienyje ar Lietuvoje
atlikti, pirmenybę reikėtų
teikti lietuvių kilmės ver-
slininkams ir asmenims, tu-
rintiems lietuvių bendrijų re-
komendacijas;

11) lietuvių kilmės jau-
nuolius, norinčius mokytis
Lietuvos mokyklose ir sutin-
kančius priimti Lietuvos pi-
lietybę, reikėtų priimti be
konkurso ir nemokamai.

Gerbiamieji kongreso
dalyviai. Norėčiau baigti
tuo, kuo ir pradėjau. Atsi-
prašyti, kad gal ir nepasakiau
paties svarbiausio ar pasa-
kiau ne tą, ką Jūs norėjote
išgirsti. Tad laukiu įdomios
ir kritiškos diskusijos.

(Pabaiga)

Skautai pagerbia žuvusius partizanus. Portretas partizano Rabikio. Igliskėliai, Marijampolės raj.

EUROPOS SĄJUNGOS PASITARIME JT-OSE DALYVAVO BALTIJOS VALSTYBĖS Iškeltas Kaliningrado klausimas

(Jungtinės tautos, 1994 rugsėjo 7. LR Nuolatinė Misija JT-ose). Į šią dieną įvykusį Europos Sąjungos kraštų pasitarimą Jungtinių Tautų klausimais pirmą kartą buvo pakviestos Baltijos ir Centrinės Europos šalys, praneša LR Nuolatinė Misija JT-ose.

Pasitarime, kuris įvyko Europos Sąjungos pirmininkaujančios Vokietijos iniciatyva jos JT Misijoje, dalyvavo pilnateisės ir asocijuotos narės bei Bulgarija, Čekija, Estija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija ir Vengrija.

Naujai paskirtas ir atvykęs Lietuvos Ambasadorius JT-ose, Oskaras Jusys, padarė pareiškimą apie Kaliningrado srities problemą, ryškindamas jautrų Lietuvos Respublikai karinio tranzito klausimą. Ambasadorius Jusys išreiškė LR vyriausybės rimtą susirūpinimą dėl perdidelės Rusijos karinių pajėgų koncentracijos Kaliningrado srityje. Jis pažymėjo, kad praėjusią savaitę Baltijos valstybių užsienio reikalų ministrai Palangoje paskeibė bendrą komunikatą, kuriame ragino Rusijos Fe-

deraciją imtis priemonių demilitarizuoti Kaliningrado regioną ir vystyti jo ekonomiką kaip sudėtinę Baltijos jūros regiono dalį.

Naujai paskirtas Estijos Ambasadorius JT-ose Trivimi Velliste padarė pareiškimą trijų Baltijos valstybių vardu dėl svetimų karinių pajėgų išvedimo rezoliucijos, kuri bus svarstoma 49-toje Generalinės Asamblėjos sesijoje.

Latvijos Ambasadorius Alvars Baumanis nušvietė tikrąją žmogaus teisių padėtį Estijoje ir Latvijoje, kviesdamas susirinkusias delegacijas paremti pastangas išvengti šios padėties politizavimo Jungtinių Tautų žmogaus teisių struktūrose.

DAR KARTĄ APIE LIETUVOS PREZIDENTŲ ATMINIMO ĮAMŽINIMĄ

Kai kuriose masinės informacijos priemonėse pasirodė prieštarūnų pranešimų apie Lietuvos Respublikos Prezidentų atminimo įamžinimą. Iš jų susidaro įspūdis, kad vienam tiekiamą daugiau reikšmės, kitam – ne tiek.

Ryšium su tuo Prezidento Algirdo Brazausko vyresnysis referentas Romas Gudaitis perdavė ELTAI tokį tekstą:

Dekretu sudarydamas Lietuvos Respublikos Prezidentų atminimo įamžinimo komisiją, Algirdas Brazauskas vadovavosi nuostata, kad visų trijų Lietuvos Prezidentų – Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus – tinkamas pagerbimas yra itin svarbus valstybės reikalas. Todėl jis išipareigojo asmeniškai globoti šių darbų – atliktinų dabar, artimiausioje ateityje ir perspektyvoje – eigą. Komisi-

jos darbe dalyvauja politinių partijų tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje, taip pat valstybinių institucijų atstovai.

Tinkamai įamžinti visų trijų prezidentų atminimą įmanoma per eilę metų sukelktinėmis valstybės ir visuomenės pastangomis. Tikimasi itin aktyvios mūsų brolių ir sesių išeivijoje talikos. Svarbiausi darbai turėtų būti: gimtinių, atmintinų vietų sutvarkymas, atminimo lentų, memorialinių kampečių ar muziejų steigimas, monografijų, atsiminimų, pašto ženklų leidyba, garbės vardų teikimas ir t.t.

Valstybės ir visuomenės rūpesčiu jau atidengtos A. Smetonos atminimo lentos Vilniuje ir Jelgavoje, galvojama apie gimtinės ir dvaro Ukmergės rajone sutvarkymą, monografijų ir atsiminimų išleidimą. Esama įdomių ir vertų dėmesio pasiūlymų

dėl A. Stulginskio tinkamo pagerbimo. Visuomenė yra inicijavusi visų trijų Prezidentų paminklų atidengimą Kaune, Prezidentūros sodelyje.

Spalio pradžioje numatomas Prezidento Kazio Griniaus perlaidojimas. Cereemonialas, jo eiga derinami su Prezidento artimaisiais, išeivijos bendraminčiais, įvairių visuomenės sluoksnių atstovais. Perlaidojimas turėtų būti kuklus, bet deramai išreiškiantis Kazio Griniaus istorinį vaidmenį, nuveiktus darbus Lietuvos ir lietuvių tautos labui.

Visi čia suminėti ir nesuminėti darbai yra ilgalaikiai, vienodai svarbūs, objektyviai būtini. Bet kokie konjunktūriniai vertinimai vadovaujantis siaurais politiniais interesais neatspindi tikrovės – nuoširdaus ketinimo pagerbti šviesų visų trijų Lietuvos Respublikos Prezidentų atminimą. **ELTA**

SU RUSIJA, PASIRODO, GALIMA TARTIS IR, KO GERO, SUSITARTI

Tikimasi, kad jau šį mėnesį Rusija realiai pradės taikyti Lietuvai palankiausio prekybinio režimo statusą. Bent jau tokį pažadą davė dvi šios savaitės dienas Lietuvoje su oficialiu vizitu lankęsis Rusijos parlamento aukštesniųjų rūmų pirmininkas Vladimiras Šumeika. Žinovai tvirtina, kad dabartinės Rusijos valdžios hierarchijoje jis yra trečias žmogus po Prezidento Boriso Jelcino ir vyriausybės vadovo Viktoro Černomyrdino. Pagaliau ir patsai Šumeika sakėsi gavęs šių dviejų vyrų įgaliojimus.

Sutartis dėl palankiausio prekybinio režimo pasirašyta pernai rudenį Maskvoje. Pagal ją Lietuvos eksportas į

Rusiją ir importas iš jos atleidžiamas nuo dvigubo apmokestinimo. Tačiau Rusija jos ne tikrai kad neratifikavo, bet ir nepradėjo iki šiol vykdyti, nors buvo pažadėta tai daryti nuo pasirašymo dienos.

Oficialiai neskelbdama, Rusija norėjo, kad Lietuva už tai pasirašytų sutartį dėl jos praktiškai nekontroliuojamo karinio tranzito į Karaliaučiaus sritį ir atgal per Lietuvos teritoriją. Lietuvos dešinėsios politinės jėgos kontroliavo kiekvieną Prezidento ir vyriausybės žingsnį šiuo klausimu.

Pagaliau susitarta dėl Lietuvos priimtino varianto. Lietuvos ekspertai paruošė universalias karinių ir pavojuingų

krovinių pervežimo taisykles, joms pritarė daugelis tarptautinių ekspertų. Rusija pareiškė, kad ji su šiomis taisyklėmis sutiksianti, matyti, įsitikinusi, kad jos analogiškos toms, kurios taikomos daugelyje Europos valstybių. Po to, kai taisyklės patvirtins Lietuvos Seimas ar vyriausybė, Rusija jas priims kaip susitarimo dėl karinio tranzito pagrindą.

Vladimiras Šumeika ramino Lietuvos politikus ir žurnalistus, jog Karaliaučiaus sritis ne tikrai kad nebus militarizuojama, bet vyks ir net jau prasidėjęs atvirkščias procesas, – kariuomenės skaičius mažinamas. Ten bus tikrai karinis laivynas su ne daugiau kaip 26 tūkstančiais kariškių, tvirtino jis. **ELTA**

VALSTYBINĖ TELEVIZIJA TAMPA VIENOS PARTIJOS TELEVIZIJA

Įvykusioje spaudos konferencijoje dalyvavo nesenai panaikintos televizijos laidos "Naujienos. Nuomonės" vedėja V. Preidytė, Radijo ir Televizijos valdybos narė N. Ozelytė ir Seimo narys A. Kubilius.

V. Preidytė pateikė trumpą laidos "Naujienos. Nuomonės" istoriją:

Ji įkurta 1992 metais, dar esant Aukščiausiąjai Tarybai, kaip informacinė – analitinė laida. Joje buvo numatyta plačiau nušviesti ir analizuoti savaitės įvykius, išryškinti kai kurias aktualijas, išklausant įvairias nuomones. Laidos pageidavo ir tuometinė opozicija (Č. Jursėnas) bei L. Tapino vadovaujama RTV valdyba.

Tuoju po Seimo rinkimų, grįžęs vadovauti "Naujienų" redakcijai, p. V. Kvietkauskas nedviprasmiškai davė suprasti, jog tokia laida nebus reikalinga, tačiau iki Prezidento rinkimų nutarta nieko nekeisti. Laidą L. Tapienas laikė kaip kozirį opozicijos reikalavimams duoti jai atskirą eterio laiką – jis sakė "kol aš esu čia, jūs atskiro laiko neturėsite, kadangi tam yra "Naujienos. Nuomonės". Po Prezidento rinkimų laida iš pradžių patrupinta nuo 45 iki 30 minučių. 1993 metų vasarą iškelta papildoma sąlyga, kad V. Preidytė vestų tik kas antrą laidą, o kitą laidą – valdžiai įtinkanti žurnalistė, tačiau V. Preidytė su tuo nesutiko. Netrukus po to įvyko LDDP frakcijos susirinkimas, kuriame daugiausia dėmesio buvo skirta kaip tik šiai laidai. L. Tapienas tada ją gynė, sakydamas, kad ji rengiama profesionaliai. Tačiau laida vistiek buvo perkelta iš sekmadienio 21 val. į mažiau žiūrovų pritraukiantį laiką – šeštadienio 18 val.

Po nesenai įvykusio aštresnio R. Ozolo ir R. Dagio pasisakymų laidoje, L. Tapienas pasirašė įsakymą, kuriame nurodė pakeisti laidos profilį – neatspindėti politinių aktualijų, nušviesti tik Vyriausybės sprendimus nepolitiniu ir nepartinu principu. Po to, kalbant apie naktos terminalą, teko aiškintis dėl to, kad joje be Vyriausybės atstovų dalyvavo ir Seimo narys A. Vaišnora.

Atomazga įvyko tada, kai paskutinės laidos metu buvo paliesta privatizavimo tema ir buvo papasakota kaip visos Vilniaus miesto kavinės tapo vienos akcinės bendrovės "Vilanta" nuosavybe. Šioje istorijoje buvo paminėta ir A. Šleževičiaus rezoliucija "sutikti su "Vilantos" reorganizavimu".

S. Sondeckis ir L. Tapienas buvo skubiai iškviesti

ilgam, kelių valandų trukmės pokalbiui pas A. Brazauską, Č. Jursėną, A. Šleževičių, B. Genzelį. Kitą dieną L. Tapienas informavo, jog šios laidos ateinantį šeštadienį jau nebebus. Laidos uždarymą jis aiškino tuo, kad užsienyje nebūna tokių komentuojančių laidų, o RTV valdybos posėdyje jau teigė, jog laida nebuvusi profesionaliai rengiama.

"Kaip matome, cenzūros prieš laidą lyg ir nėra, tačiau vyksta įbauginamo cenzūra, cenzūra yra baimė", – sakė V. Preidytė ir išreiškė nuogastavimą, jog valstybinė televizija tampa vienos partijos televizija. "Kai J. Janučio vadovavimo televizijai laikais paruošta medžiaga nebūdavo rodoma, bent žinėjome, kur ir kokiais laikais gyvename, tačiau šiais laikais žurnalistams labai sunku. Paskutiniaisiais mėnesiais man dirbti buvo sunkiau ir bjauriau negu šioje studijoje vedant laidas sausio 13, kai aplink važinėjo tankai", – baigė savo pasisakymą V. Preidytė.

N. Ozelytė kalbėjo, jog normalioje šalyje vienintelės kitokios nuomonės "kvėptelėjimo" laidos uždarymas turėtų sukelti skandalą, kadangi tai susidorojimas su laisvu žodžiu. Ji priminė, jog jau nuo pat valdybos paskyrimo, ja yra manipuliuojama – nors statute numatyta, kad RTV Generalinio direktoriaus skyrimo prerogatyva priklauso pačiai valybai, jau pirmame posėdyje buvo pateiktas B. Genzelio pasirašytas projektas, kad Generaliniu direktoriumi turi tapti L. Tapienas.

"Labai gaila pono L. Tapino. Į mano klausimą, ar jis yra laisvas, jis atsakė, jog nėra laisvas nuo dešiniųjų spaudimo", – reziumavo N. Ozelytė.

A. Kubiliaus nuomone, tai suprantama reakcija po referendumo. "Komendantas nervinasi ir siautėja", – sakė jis. "Dirbama žingsnis po žingsnio", – sakė Seimo narys ir pirminė, jog jau anksčiau išjungta parlamento radijo studija. Jo nuomone, pakantumas kitokiai nuomonei bei nepalankiai teisybei, šiai partijai niekada nebuvo būdingas, kaip ji besivadintų. "Jeigu parašas dėl "Literatų svetainės" slegia premjero sąžinę, tai, aš manau, yra premjero, o ne laidos vedėjos problema", – baigė jis.

Rasa Rastauskienė
Seimo opozicijos
spaudos atstovė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JAV LB VISUOMENINIŲ STUDIJŲ SEMINARAS

JAV LB Visuomeninių studijų seminaro rytiniame posėdyje simpoziumo forma bus svarstoma tema "JAV užsienio politika ir Rytų Europos saugumas". Kalbės Dr. Paul Goble, Carnegie Endowment for International Peace mokslininkas, buvęs Baltijos skyriaus viršininkas, Lietuvai atstatant nepriklausomybę. Kiti kalbėtojai: Dr. Phillip Petersen, Potomac fundacijos mokslininkas ir Clarence Juhl, Europos ir NATO biuro direktorius JAV Gynybos departamente. Seminaro pradžia – rugsėjo 16 d., 8:30 val. ryto, Russell Senate Office Bldg. Caucus Room #325 (Delaware & Constitution Avenues, Washington, D.C.). Bendrą pusryčių metu, prieš seminaro pradžią, bus pagerbti JAV senatoriai Donald Riegle (Michigan) ir Dennis DeConcini (Arizona). Sen. Riegle daugelį metų buvo rezoliucijų Baltijos valstybių reikalais iniciatorius ir Lietuvos reikalų gynėjas JAV Senate. Sen. DeConcini, būdamas JAV Helsinkio komisijos ko-pirmininku, efektyviai kėlė žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungos okupuotoje Lietuvoje.

JAV Užsienio parama Lietuvai, gausesnės paramos mobilizavimo galimybės, ir užsienio programų Lietuvoje efektyvumas bus diskutuojama JAV LB Visuomeninių studijų seminaro antrame posėdyje š.m. rugsėjo 16 d. rytą. Kalbės Thomas Dine, U.S.

Agency for International Development vice-administratorius Europai ir Nepriklausomų valstybių sandraugai.

Praktišką patirtį, teikiant Lietuvai paramą, aptars trys JAV valdžios paramą administruojantys "kontraktoriai" – Katherine Lane, International Republic Institute; Nnandi Ezera, American Bar Association; ir, Jane Horsefield, Volunteers in Overseas Cooperative Assistance. Rytiniai seminaro posėdžiai vyks Russell senate Office Bldg. Caucus Room 325, Washington, D.C.

JAV Saugumo tarybos ir Valstybės departamento pareigūnai kalbės JAV LB Visuomeninių studijų seminaro dalyviams apie prez. Clintono administracijos politiką Rytų Europos ir Baltijos valstybių atžvilgiu. Šiame seminaro posėdyje galės dalyvauti asmenys, kurie per JAV LB Visuomeninių reikalų įstaigą Washington (tel. 703-524-0698) iš anksto bus pateikę būtinas asmenines žinias ir bus perėję saugumo patikrinimą. Posėdis vyks 3:00 val. p.p. Baltiešiams Rūmams priklausančiame Old Executive Office Bldg. pastate, Indian Treaty Room.

JAV LB Visuomeninių studijų seminaro, įvyksiančio š.m. rugsėjo 16 d. Washington, D.C., vakaro programoje pramatyta dviejų posėdžių diskusija "Lietuva jos politi-

nių partijų vizijoje". Diskusijoje dalyvauja Seime poziciją atstovaujantis Lietuvos Demokratinės darbo partijos centro komiteto vicepirmininkas Gediminas Kirkilas ir opozicinės Tėvynės Sąjungos (konservatorių) tarybos pirmininkas Gediminas Vagnorius, buvęs Lietuvos ministras pirmininkas. Specialiai parinkti visuomenininkai yra pakviesti iš anksto paruošti klausimus, kurie būtų statomi abiems prelegentams. Nesiruošiama iš anksto prelegentus su klausimais supažindinti. Seminaro dalyviai taip pat turės galimybę klausimus užduoti. Seminaro posėdžiai 6:00 val. vakare vyks Sheraton National viešbutyje (Columbia Pike & Washington Blvd., Arlington, VA.).

Š.m. rugsėjo 17 ir 18 dienomis Washington įvyks JAV LB XIV-sios Tarybos pirmoji sesija. Rugsėjo 17 d. vakarą Arlington, VA esančiame Sharaton National viešbutyje įvyks iškilmingas banketas, kuriame dalyvaus JAV LB Visuomeninių studijų seminaro dalyviai, JAV LB Tarybos nariai, ir Washingtono lietuvių visuomenė. Banketo metu bus atsisveikinta su sekančią dieną į Lietuvą išvykstančiu naujuoju JAV ambasadoriumi Lietuvai James Swihart, Jr. ir Ponia. Bankete taip pat dalyvaus Lietuvos ambasadorius JAV-ėms dr. Alfonsas Eidintas su žmona Birute. Banketo organizavime daug talkina Washingtono LB apylinkės valdyba su pirmininke Nerija Kaspariene. *Alg. Gečys*

Rugsėjo 8-ji - Tautos šventė

SENTENCIJOS APIE TAUTĄ

(TAUTOS ŠVENTĖS PROGA)

Balys Auginas

*Tėvynė be praeities – yra tuštuma,
Kurioje neauga istorijos gėlės.*

TIK per dainą ir per kalbą
Mūs tauta pasauliui kalba–

MUS riša draugėn bendra kalba, bendri papročiai, amžių sąvartoje subrendę tradicijos ir tas, kad ir mažo krašto, žemės sklypelis, į kurį buvome įaugę visomis savo gyvybės šaknimis.

KAIP medis, berdamas sėklas, išaugina didelį mišką – lygiai taip mūsų žmogiškoji prigimtis želia ateitin buvusių, esamų ir būsimų kartų buitimi, žygiais ir idealais. –

TAUTA – kaip medis, savo šaknimis įaugęs į žemę, o viršūne besitiesias į aukštumas, į dangų. Tautos šaknys glūdi praeityje, jos ateitis – tos stiprios atžalos, bežaliuojančios naujomis idėjomis, besistiepiančios į geresnę tautos ateitį. O tie besprogstą žiedai – tai pats trapiusias ir gaivalingiausias tautos pumpuras – jaunimas. –

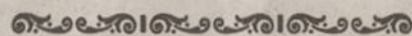
LIETUVĖ motina pro amžių sukrautus ritinius tą aisčių kraujo šauksmą jausdavo drobių rietimuose, ji po savo sparnu auklėjo jaunąją kartą, augino jiems sparnus pasipriešinti nutautimo viesului! –

Jei tu savos genties šaknis pamesi –
Nei senkapiuos nerastavę tautą –
Prarasi žemėje buvimo prasmę,
Tartum šaka nuo medžio nukirsta! –

IŠTVERMĖ IR IŠTIKIMUMAS –
Tai genties gajumas.
Meilė ir pasiryžimas –
TAUTOS ŠVIESUS LIKIMAS! –

PRAEITIS mus moko vieno ir paties svarbiausio dalyko – labiausiai saugoti savo tautą! Nes žuvusią valstybę galima daug kartų atstatyti, o tauta žūsta jau galutinai ir neprikeliamai!

Tad švęsdami šią Tautos šventę šimet, pagalvokime ir apie savo tautos ateitį, kad ji mums šviestų netik kaip vaivorykštė gyvenimo nelaimėse, bet kad Lietuvos ateitis būtų mums kelrodžio žvaigždė į ateinančių dienų saulėtekis –

PRELIMINARŲ REFERENDUMO REZULTATAI

Rugpjūčio 27 d. iš 2424935 rinkėjų (be apylinkių užsienyje) balsuoti atėjo 892 399, arba 36.8 proc. Balsavo (proc.):

Miestuose: Vilniuje – 30.6; Alytuje – 30.2; Birštone – 35.4; Druskininkuose – 33.0; Marijampolėje – 29.1; Kaune – 48.0; Klaipėdoje – 36.1; Neringoje – 55.0; Palangoje – 41.6; Panevėžyje – 45.9; Šiauliuose – 36.2;

Rajonuose: Akmenės – 38.5; Alytaus – 37.3; Anykščių – 44.5; Biržų – 37.3; Varenos – 37.2; Vilkaviškio – 36.8; Vilniaus – 13.3; Zarasų – 38.9; Ignalinos – 23.9; Jonavos – 30.2; Joniškio – 29.4; Kaišiadorių – 32.9; Marijampolės – 32.0; Kauno – 52.1; Kėdainių – 30.0; Kelmės – 41.4; Klaipėdos – 43.4; Kretingos – 42.4; Kupiškio – 42.2; Lazdijų – 36.5; Mažeikių – 30.0; Molėtų – 35.7; Pakruojo – 30.6; Panevėžio – 48.5; Pasvalio – 38; Plungės – 43.7; Prienų – 44.1; Radviliškio – 34.4; Raseinių – 34.7; Rokiškio – 39.9; Skuodo – 44.5;

Tauragės – 43.9; Telšių – 41.1; Trakų – 24.9; Ukmergės – 40.5; Utenos – 37.4; Šakių – 44.9; Šalčininkų – 13.6; Švenčionių – 31.9; Šilalės – 48.9; Šilutės – 41.7; Širvintų – 32.6; Šiaulių – 33.6; Jurbarko – 42.9.

Negiliojančių biuletenių skaičius svyruoja nuo 3.37 proc. (Kaune) iki 12.18 proc. (Šalčininkuose), iš viso – 6.02 proc.

Už visas 8 įstatymo projekto nuostatas balsavo ne mažiau kaip 80 proc. atėjusiųjų. Daugiausia balsavo už 7 nuostatą – "Teisėsaugos stiprinimas ir viešumas" (747 885), mažiausiai už 3 nuostatą – "Neteisėto privatizavimo padarinių panaikinimas ir tolesnis valtybinio turto pirmenis privatizavimas" (743 551). Skirtumą sudaro 4334 balsai, t.y. mažiau kaip 1 proc.

Prieš nuostatas balsavo apie 10 proc. atėjusiųjų. Daugiausiai balsuota prieš 3 nuostatą (95007), mažiausiai – prieš 7 nuostatą. Palyginimui:

1992 m. gegužės 23 d. referendume "Dėl LR prezidento institucijos atstatymo":

atėjo – 1 474 733 (57.6 proc. rinkėjų);

balsavo už – 1 022 418 (69.5 atėjusiųjų); prieš 376 455 (25.5).

1992 m. spalio 25 d. Seimo rinkimų daugiamandatėje apygardoje:

atėjo – 1 919 073 (75.3 proc.) rinkėjų;

už Sąjūdį balsavo – 393 500 (20.5 proc. atėjusiųjų),

už LDDP – 817 331 (42.6).

1993 m. vasario 14 d. prezidento rinkimuose:

atėjo – 2 011 749 (78.6); už Brazauską balsavo – 1 210 517 (60.2 proc. atėjusiųjų),

už Lozoraitį – 767 345 (38.1).

Taigi nepaisant valdžios spaudimo neiti į referendumą, už kurį agitavo tik konservatoriai ir krikščionys demokratai, balsuoti atėjo 125 tūkst. daugiau, o balsavo už vos 20 tūkst. mažiau rinkėjų negu balsuota už Lozoraitį, ir apie 120 tūkst. daugiau nei Seimo rinkimų proporcinėje sistemoje surinko Sąjūdžio ir krikdemų sąrašai. (AGEP)

Los Angeles

RESPUBLIKONŲ GEGUŽINĖ

Šią karštą Rugpjūčio 28 dieną, Los Angeles lietuviai – daugumoje respublikonai, gausiai rinkosi į advokatų Žibutės ir Jack Alex'ų ištaikingą rezidenciją sekmadienio popietei praleisti. Čia, milžiniškų medžių pavėsy, tik atvykusius ištroškusius svečius, Vincas Skirius gaidino šaltais gėrimais. Oficialią dalį atidarė pareigingoji Los Angeles lietuvių respublikonų pirmininkė Liucija Mažeikienė, supažindindama su svečiais – svetimtaučiais, vienus tik pristatydamas, kitus pakviesdamas prie mikrofono. O jų buvo nemažai. Šalia lenkų, slovakų, vokiečių ir vengrų atstovų, girdėjome ir kandidatų įvairioms pareigoms pažadus būti geresniais už savo oponentus, jeigu jiems pavyks juos nugalėti ateinančiuose rinkimuose. Ilgesnes kalbas pasakė LA City Respublikonų P-kas Keith McCarthy ir Amerikos vengrų Federacijos p-kas DeBalogh. Pastarasis iškėlė

reikalą visoms respublikonų etninėms grupėms veikti sutartinai, reikalaujant, kad Baltijos kraštai būtų kuo greičiau priimti į NATO pilnateisiais nariais. Lietuvių respublikonų vardu žodį tarė vicepirmininkas inž. Vytautas Vidugiris. Buvo pristatytas ir sekretorius Arūnas Barkus. Baigus kalbas, pirmininkė pakvietė pietums. Čia Genovaitė Plūkienė, kurios kulinarinis išradingumas lietuviams jau gerai žinomas, šį kartą maloniai nustebino ir svetimtaučius, kurie, besigardžiuodami lietuviškais patiekalais, nepagailejo šeimininkei komplimentų ir katučių. Po to, loterija, kurią, su jam įprastu jūmoru, nuotaikingai pravedė Vincas Juodvalkis. O kai kaitri Kalifornijos saulutė, tikrai sąžiningai atlikusi savo dienos pareigas, rengėsi nusileisti poilsiui į vandenyną, gerai nusiteikę svečiai skirstėsi kas sau.

Feliksas Masaitis

Pasaulio lietuvių Dainų šventę prisimenant

LIETUVA - DAINŲ ŠALIS

Rita Klionienė

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Nemažiau gerų išpūdžių parsivežiau iš pačios Dainų Šventės. Lietuvoje Dainų šventės vyksta skirtingai nuo Amerikoje organizuojamų. Amerikoje vienais metais organizuojame Dainų šventę, o už kelių metų Šokių šventę. Lietuvoje Šventė tęsiasi keturias dienas, nuo ketvirtadienio ligi sekmadienio, šį kartą liepos 7-10 d.d. Šventės pagrindiniai renginiai vyko šia tvarka: ketvirtadienį Dainų šventė Kaune Dainų slėnyje; penktadienį ansamblių vakaras Vilniuje Kalnų parke (ansamblis yra toks kolektyvas, kuris savo sudėtyje turi chorą, kuris dainuoja atskirai arba pritardamas to kolektyvo šokėjams, o jiems visiems akompanuoja liaudies instrumentų kapela), tad penktadienio vakaras buvo dainos, šokių ir muzikos vakaras; šeštadienį vyko tik Šokių šventė; o sekmadienį visų šių renginių kulminacinis taškas, didžioji Dainų šventė. Rašau

skaičius taip pat nepaprastai skyrėsi. Kaune dainavo virš penkių tūkstančių choristų, o Vilniuje virš šešiolikos tūkstančių. Šalia 59 chorų, kurių balsai skambėjo Vingio parke taip pat dalyvavo 11 pučiamųjų orkestrų, kurie savo maršais kėlė tiek dainininkų, tiek žiūrovų nuotaikas.

Įdomu palyginti šias dvi dainų šventes. Kaip nepaprastai daug priklauso nuo pačios vietos, kurioje vyksta šventė. Kaune žiūrovai susėdę ant suolų stačiame kalno šlaite. Visą labai gerai mato, sėdėdami netoli choro, viskas čia pat. Vilniuje Vingio parke, choristai sustoję palapsniui vis aukščiau, taip kaip ant laiptų, o žiūrovai susėdę ant suoliukų didžiulėje, lygioje pievoje. Atstumai žymiai didesni tarp choristų ir dirigento, nuo dirigento ligi žiūrovų. Bet nors tie atstumai atrodo neįveikiami, moterų ir ypač vaikų chorai sugebėjo lengvai išjudinti

keturias valandas kentėti šaltį ir lietu! Šį kartą buvome apdovanoti saule, šiluma ir giedriu dangumi. Bet žiūrovų nuotaika, nežiūrint lija ar saulėta, būna labai panaši. Neveltui Lietuva vadinama "dainos kraštu."

Man grįžus iš Lietuvos, daugelis klausė, kaip jaučiausi, kai atėjo man laikas lipti 14 laiptų į pakylą ir diriguoti "Šiaurės Pašvaistę". Lipant laiptais galvojau, kad tik gerą tempą paimčiau, nes paėmus per greitą ar per lėtą nelengva išjudinti tokią masę dainininkų. O užlipus, nusilenkus ir pamačius į mane bežiūrinčius susikaupusius choristus, nusiraminau. Su dėmesiu jie į mane žiūrėjo! Tas jų dėmesys, matėsi ne tik jų akyse (nors jų akys iš taip toli buvo labai mažos) bet jų visame kūne. Jau buvome repetavę, atrodo pakankamai sutarėme su dainos interpretacija, kad pagalvojau, man tereikia paduoti pirmų dviejų taktų tempą ir patys choristai toliau viską patys atdainuos. Jaučiau didelį choristų norą gerai atlikti šį kūrinį, gal todėl, kad šios dainos žodžiai taip gerai išreiškia išeivijos meilę savo tėvynei, savo skausmą, kad gali ją mylėti tik iš tolo, savo lūkesčius. Nieks iš mūsų nesitikėjo vieną dieną stovėti laisvoje Lietuvoje, ypač tie, kurie karo metu buvo priversti savo tėviškę apieisti, ir turėti progą balsiai išreikšti tą meilę Lietuvai. Tad su didžiausiu džiaugsmu vedžiau didžiulį chorą, stengdamasi duoti visiems progą su kuo didesniu įsijautimu išdainuoti žodžius "...Ak, norėčiau raudoti iš džiaugsmo ir pajust, kad po kojom esi. Lietuva, žemės žodi švenčiausias, Lietuva, žemės laimė šviesi!"

Keturios Dainų šventės dienos baigėsi fejerverkais. Todėl, kad šiais 1994 metais buvo švenčiama 70 metų sukaktis nuo pirmos Dainų šventės 1924 metais, danguje pasirodė ir po Vingio parką nuaidėjo 70 salvių. Atrodė, kad žiūrovams, ypač vaikams fejerverkai paliko gerą išpūdį, bet man norėjosi, kad šventė baigtųsi labiau lietuviškomis tradicijomis. Prieš keturis metus, kai fejerverkų nebuvo, koncertui užsibaugus, į dainą įsijungė visi žiūrovai, tuo pratęsdami šventės nuotaiką dar valandėlę. O fejerverkai, mano nuomone, staigiai užvertė paskutinį puslapį ir kvietė visus kuo greičiau išsiskirstyti. Kiekpuslapį ir kvietė visus kuo greičiau išsiskirstyti. Kiekvieno krašto tradicijos yra tai, kas skiria jį nuo kito, kas duoda kiekvienai tautai ypatingą spalvą.

Išeivijos chorai labai pavyzdingai lankė repeticijas. Atvykus į Lietuvą trumpam

laikui buvo nemažai pagundų svečiuotis pas gimines ir draugus, ar ilgiau lovoj pagulėti po trumpos nakties. Didesnė dalis išeivijos choristų buvo vyresnio amžiaus žmonės. Repetavom ištisą savaitę, kartais kelis kartus į dieną. Niekad negirdėjau priekaištų, dejavimų, kad per karšta, kad saulė per skaisčiai šviečia, kad pavargo ar ištroško, nors be abejo jautė

te, prieš Dainų šventę vyksta eisena į Vingio parką, kurioje dalyvauja visi šventės dalyviai. Eisena prasideda Vilniaus Katedros aikštėje, iš kur visi chorai, dirigentai, rengėjai su savo vėliavomis pradeda žygiuoti Vingio parko link. Žygiuoja Gedimino prospektu, Z. Sierakauskio ir M.K. Čiurlionio gatvėmis, pasidabinę Dainų Šventės kostiumais. Juos pasitinka ir

Šventė baigiasi. Paskutiniai posmai "Lietuva brangi..." ir visi išsiskirstys iki ateinančios Šventės. Gaudu širdyje.... Nuotraukoje Chorų konkurso žiuri komisijos narė ir dirigentė Rita Klionienė.

V.Klioniū nuotr.

visą tai. Jie, važiuojant į Lietuvą, žinojo savo užduotį, kuriai liko ištikimi iki pat galo. Labai gerbiu juos visus turinčius tokį ypatingą atsakomybės pajutimą.

Buvo malonu būti išeivijos dirigentų tarpe. Jautėsi gražus bendradarbiavimas. Vienas kitam padėjo, savo komentarais stengdamiesi patobulinti šį, tą. Lipant į pakylą vienas kitam linkėjo sėkmės, o baigus diriguoti paspaudė vienas kitam ranką, apsikabino. Skaitytojams gal atrodo, kad taip ir turi būti. Gal ir turi. Bet atsimenu, augant ir stebint dirigentus, kurie ėjo pirm mūsų, to gero žodžio vienas kitam dažnai trūko. Nejaugi negali būti daug gerų dirigentų, gerai atlikusių savo užduotį? Pagarba išeivijai išauginusiai tiek jaunų dirigentų!

Geros valios jausmai taip pat plaukė ir iš Lietuvos dirigentų išeivijai. Turėjome nemažai laiko susipažinti su mūsų kolegomis Lietuvoje ir užmegzti ryšius. Tikiuosi, kad šios draugystės su kiekviena Dainų švente vis augs ir tobulės, kad vis vienas kitą labiau suprasim.

Prieš baigiant, noriu pasakoti dar vieną juokingą momentą. Kaip turbūt žino-

sveikina šaligatviuose išsirišusią Dainų šventės nuotakos pagauti, stebėtojai. Gir-disi eisenoje dalyvaujančių chorų dainos, orkestrų maršai.

Ši eisena prasidėjo 3 v.p.p. Kadangi dirigentai ėjo vieni iš pirmųjų, mes atvykome į Vingio parką maždaug 4:30 v.p.p. O Šventė turėjo prasidėti tik 6 valandą. Pagalvojau, ką darysime čia atžygiavę taip greit? Kokia priežastis yra pradėti eisena taip anksti? Pasirodo, mums atžygiavus visą kelią per 1.5 valandos, kai kurie chorai, kurie dar nebuvo pradėję eiti iš Katedros aikštės! Ar galite įsivaizduoti tokią masę žmonių! Visiems atkeliavus, Šventė punktualiai prasidėjo, taip kaip rengėjų buvo numatyta!

Baigiant lieka padėkoti Lietuvos žmonėms už mūsų tokių nuoširdų priėmimą. Tikrai mums davė viską, ką geriausio turėjo. Ir vaišino, ir vežiojo, ir vėl vaišino be saiko. Jiems liksime ilgai dėkingi už nepamirštamus išpūdžius, kuriais galėsime dalintis su ateinančiom kartom, taip kaip mūsų tėvai dalijosi savo pergyvenimais. Tik šie mūsų išpūdžiai baigiasi gerokai linksmesne gaida...

(Pabaiga)

Pirmieji atvykę į Vingio parką dirigentai pasitinka nenutrūkstamą sriautu atžygiuojančius Dainų šventės dalyvius. Nuotraukoje iš k.: R.Klioniū iš Clevelando ir D.Viskontienė iš Toronto.

V.Klioniū nuotr.

"didžioji" Dainų šventė todėl, kad prieš tai vykusio Dainų šventė Kaune, buvo žymiai mažesnio masto. Dainos dainuotos ketvirtadienį Kaune Dainų slėnyje buvo pakartotos sekmadienį Vilniaus Vingio parke. Bet šalia jų buvo nemažai papildomų dainų, kurios nebuvo įtrauktos į repertuarą ir neskambėjo Kaune. Kaune šventė vyko dvi valandas, Vilniuje keturias. Choristų

publiką ir išlaikyti jų dėmesį ištisas keturias valandas. Vis dėl to labai norėjau, kad kaip nors būtų įmanoma įtraukti visus žiūrovus į bendrą dainą. Nežinau, ar yra įmanoma taip padaryti keliasdešimt tūkstantiniui skaičiui žmonių, ar ne. Norėjosi išgirsti visą Lietuvą dainuojant!

Labai džiaugiausi, kad oras buvo puikus, nes prieš keturis metus teko man sėdėti klausytojų tarpe, ir tas

KUNIGO J.P. ANGELAIČIO ŠVENTĖ

Rugpjūčio 28 d., sekmadienį, Clevelando Šv. Jurgio parapijoje buvo neeilinė šventė – buvo paminėtos kun. Juozas A. Bacevičius ir kun. J.A. Angelaitis, asistuojamas kun. J.A. Bacevičiaus ir kun. J.A. Yavorsky. Erdvi Šv. Jurgio bažnyčia buvo pilnutėlė maldininkų. Skaitymus skaitė Kęstutis Civinskas. Jautrų pamokslą pasakė Šv. Jurgio

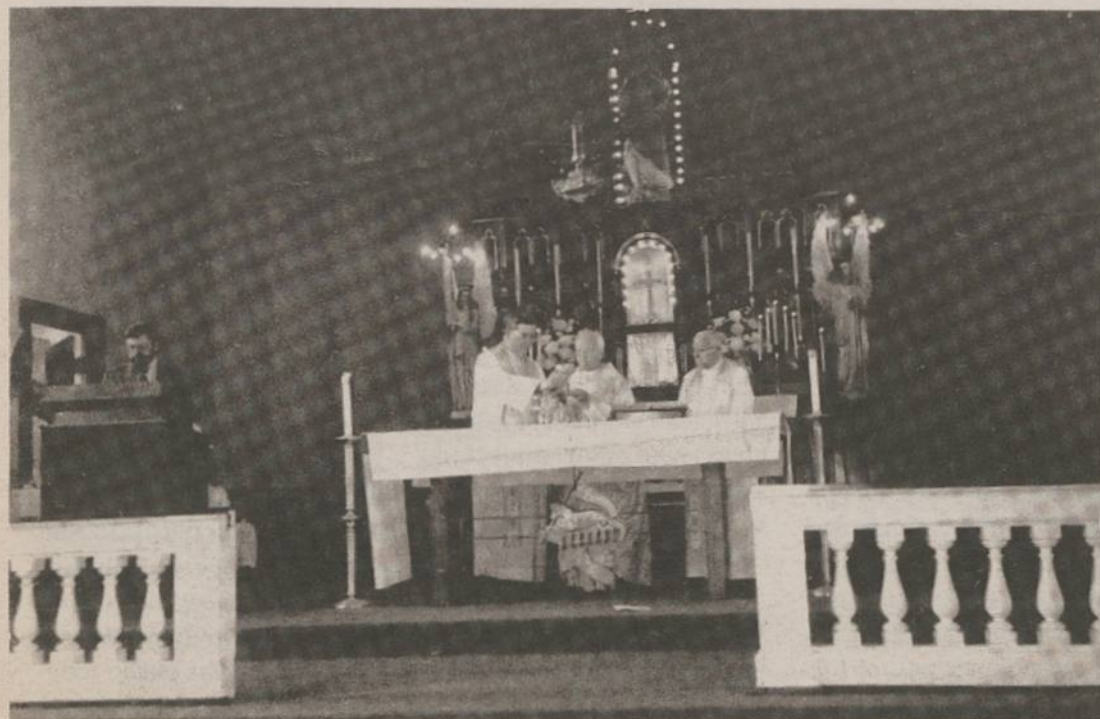
sveikintojai buvo palydėti su maloniu atsakymu.

Šv. Jurgio parapijos salėje buvo iškilmingi pietūs, kuriems meistriškai vadovavo Paulius Alšėnas, Šv. Jurgio parapijos narys. Dalyvavo arti 200 svečių. Maldą prieš vaišes sukalbėjo kun. J.A. Yavorsky iš Akrono – sukaktuvininko mokslo draugas. P. Alšėnui pakvietus, visi gėrė šampano tostą ir nuskambėjo – Ilgiausių metų! – tradicinis tosto palydėjimas.

Po skanių ir sočių vaišių buvo sveikinimai žodžiu ir

Kun. J.P. Angelaitis kalba į šventės svečius. Šalia jo, iš kairės: kun. J.A. Bacevičius, kun. J.A. Yavorsky, brolis, kun. G. Kijauskas, S.J. G. Juškėno nuotr.,

Sukaktuvinės Mišios šv. Jurgio bažnyčioje: prie altoriaus kun. J.A. Bacevičius, kun. J.P. Angelaitis ir kun. J.A. Yavorsky. Kairėje tekstus skaitęs K. Civinskas.

parapijos klebonas kun. Juozas A. Bacevičius. Prie Komunijos ėjo visi maldininkai. Po Mišių minia apstojo kun. J.P. Angelaitis – kiekvienam rūpėjo jį pasveikinti. Visi

raštu. Perskaityti sveikini- mai iš Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II, Clevelando vyskupo Ant. Pilla, lietuvių vyskupo užjūriuose Pauliaus Baltakio, OFM, JAV prezi-

rento Bill Clinton, Ohio senatoriaus Washington Howard Metzenbaum, JAV kongreso atstovo Louis Stokes, Cuyahoga apskrities komisierius, Cuyahoga apskri-

ties revizoriaus Tim McCormick, Clevelando miesto tarybos ir Ohio gubernatoriaus George Voinovich.

Į sukaktuvininką prabylo abu klebonai: kun. J.A. Bacevičius, Šv. Jurgio parapijos, ir kun. Gediminas Kijauskas, S.J., Dievo Motinos parapijos vardu. Ohio asamblėjos vardu sveikino jos atstovas Ronald Suster. Visi žavėjosi kun. J.P. Angelaičio nuveiktais darbais. Kalbas derino P. Alšėnas, kuris priminė laimingo skaitmens – 4 pasikartojimą. Kun. J.P. Angelaitis gimė 1904 m. rugpjūčio 24 d. Smithon, PA. Studijavo ir baigė John Carroll u-tą ir Our Lady of the Lake (dabar St. Mary's) seminariją. Tapo išventintas kunigu 1934 m. gegužės 26 d., vyskupo J. Schrebs, Šv. Jono katedroje. 1934 – 1937 m. vikaravo Clevelando Šv. Jurgio parapijoje, o 1937 – 1939 m. Šv. Petro par. Akro-

ne. 1939 – 1974 m. buvo Dievo Motinos parapijos klebonas. 1974 m. rugpjūčio 24 d. išėjo pensijon. Vėl atvyko į Šv. Jurgio parapiją atšvesti savo sukaktis 1994 m. rugpjūčio 28 d. P. Alšėnas pakvietė sukaktuvininką 2004 m. vėl grįžti Šv. Jurgio parapijon švesti 100-ji gimtadienį.

Už vis mieliausia šios šventės kalba buvo paties kun. J.P. Angelaičio – atsakymas į sveikinimus. Svečių atmintyje ilgam pasiliks jo nupasakotas gyvenimo kelias – veržiantis į mokslą, siekiant pasirinkto pašaukimo bei rūpestėlius ir vargelius iki pastarųjų dienų. Ne, jis nesėdi sudėtom rankom supamoje kėdėje, jis dabar plūša savo ūkyje, Ashtabula apskrityje.

Ilgiausių Metų linkime Jums, Tėve! Ger.J.

"VILTIES" ŽURNALO 50 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Vytauto F. Beliajaus leidžiamo tautinių šokių ir folkloro žurnalo "Vilties" 50 metų minėjimas įvyks rugsėjo 23-24 dienomis Denveryje, Colorado. Ta proga bus įvairių renginių. Čia susirinks daug tautinių šokių specialistų iš Š. Amerikos, kurie demonstruos įvairių tautų šokius. Juos čia atliks įvairios tautinių šokių grupės.

Abi dienas čia lankysis žymūs bulgarų ir kanadiečių prancūzų tautinių šokių specialistas Yves Moreau iš Montrealio. Rugsėjo 24 d. vakare Denveryje esančiame Houston Fine Arts Center teatre įvyks tautinių šokių koncertas, kur šalia kitų tautų šokių bus atliekami ir lietuviškieji. Juos čia atliks Brigham Young Universiteto tarptautinis šokių ansamblis, vadovaujamas Edwin Austin.

Prieš šį koncertą – Mason Hall restorane bus sukaktuvinis banketas (prasidės 5:30 val.) Kaip rašo pats V.F. Beliajus, iš Clevelando

bus atvežtas Stefanijos Stasienės raguolis, specialiai iškeptas šiam minėjimui.

Neseniai skaitytojai gavo sukaktuvinį "Vilties" numerį, skirtą šiai augsinei sukakčiai paminėti. Jis turi net 68 puslapius ir talpina nemažą istorinės medžiagos iš kurios atspindi plati šio žurnalo įsteigėjo, leidėjo ir redaktoriaus V.F. Beliajaus veikla. Kaip iš šio žurnalo puslapių matyti, V.F. Beliajus yra išvaręs didžiulę vagą ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų tautinių šokių srityje. Ir dabar šis žurnalas yra pats didžiausias šios srities leidinių Amerikoje, o gal būt ir visame pasaulyje. Smagu, kad šį darbą dirba mūsų tautietis, tokiu būdu garsinamas Lietuvos ir lietuvių vardą.

Reikia manyti, kad į šį neeilinį minėjimą nuvyks ir nemaža lietuvių – tautinių šokių specialistų iš visos Š. Amerikos. Geros sėkmės ir sveikatos Vytautui F. Beliajui!

E. Šulaitis

PARAPIJOS JUBILIEJUS

Philadelphijos Šv. Andriejaus lietuvių parapija (19-ta ir Wallace gatvių sankryžoje) šiais metais švenčia 70-ties metų sukaktį. Šiai progai paminėti, sekmadienį, rugsėjo 25 d., 10:30 val. ryte bus atnašaujamos iškilmingos padėkos Šv. Mišios, po kurių bus pašventintas parapijos kieme naujai pastatytas, Lietuvoje sukurtas lietuviškas kryžius. Po religinių iškilmių, 1:30 val. p.p. įvyks sukaktuvinis banketas Rosewood Caterers salėje, 8888 Frankford Avenue, Philadelphia. Tėvas Timotiejus Bur-

kauskas, Šv. Andriejaus parapijos administratorius ir parapijos komitetas kviečia visus parapijiečius bei visus Philadelphijos apylinkių lietuvius dalyvauti visuose sukaktuviniuose renginiuose. Šv. Mišiose ir kryžiaus šventinime moterys yra kviečiamos pasipuošti tautiniais rūbais. Sukaktuvinio banketo bilietus (\$30 suaugusiems, \$15 vaikams iki dvylikos metų) galima įsigyti pas Marytę Sušinskienę sekmadienį po lietuviškų Šv. Mišių arba skambinant jai į namus telefonu (215) 927-2467.

★★★★★

APRAŠO ŠV. KRYŽIAUS LIGONINĖ

"Chicago Tribune" dienraštis rugpjūčio 14 d. laidoje plačiai aprašė lietuvių įsteigtą šv. Kryžiaus ligoninę. Straipsnyje rašoma, kad šią ligoninę 1928 m. įsteigė šv. Kazimiero seserys ir ji turi 410 lovų. Rašoma, kad 1991 m. ligoninė turėjusi apie 7 milijonus dolerių nuostolių ir buvo prie bankroto ribos.

Tačiau vadovaujant energingam direktoriui Mark Clement, ligoninė atsigavo ir jau baigus 1994 metus (iki birželio 30 d.) turėta arti 4 milijonų pajamų. Gaila, kad šioje ligoninėje dabar dirba tik keli lietuviai gydytojai, nors technišką personalą sudaro nemaža grupė lietuvių.

E. Šulaitis

Prieš tris metus arkidiecezija buvo numachiusi Šv. Andriejaus parapiją uždaryti. Visų parapijiečių vieningas, greitas susiorganizavimas ir Tėvo Timotiejaus Burkauskos pasiūlytos parapijos administravimas parapiją išgelbėjo. Į sukaktuvines iškilmes yra pakviesti arkidiecezijos atstovai, kurių sprendimai didele dalimi lėmė parapijos išlikimą. Labai svarbu jiems pademonstruoti Šv. Andriejaus parapijiečių solidarumą ir gausų lietuvių dalyvavimą, nes dabar jau nuo mūsų pačių priklausys parapijos ateitis.

T.G.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Bergas V., W. Hyannisport	12.00
Nasvytis JP., Avon	100.00
Simutis A., East Rockaway	100.00
Raciukaitis P., Baltimore	5.00
Bobelis K. M.D. St. Pete.	50.00
Degėsys D., DD. Gates M.	20.00
Taoras J., Cleveland	10.00
Karpavičius L., Miami B.	10.00
Lithuanian American Comm. Inc. Philadelphia	100.00
Stungys P., Richmond Hts.	10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Svečiuose pas buvusį Dirvos redaktorių Balį Gaidžiūną š.m. liepos mėn. Vilniuje. Nuotraukoje iš k.: J.Glaveckienė, B.Gaidžiūnas ir Dirvos darbuotojas J.Biliūnas.

J.Biliūno nuotr.

PRAŽYDO PAPARTIS... PAMASKVYJE

Šių metų birželio 23 dieną Pamaskvyje Monino mieste buvo suruošta didelė šventė Joninių proga. Lietuvių tarpe atsirado daug aktyvių žmonių, kurie veržėsi iš-
vykon. Nežiūrint nepalankių sąlygų, nes šventė vyko ketvirtadienį, o penktadienį reikia skubėti darban, jie neišsiga-
dando nei šalčio, nei liūtis.

Paskutinis pasiruošimas šventinėms iškilmėms vyko nuo anksta-
us ryto: reikėjo paruošti draugystės laužą,

pripinti vainikų ir dar – kas labai svarbu – paruošti aikštelę.

Pavakari suvažiavo Estijos, Latvijos, Baltarusijos pasiuntiniai ir gana tvirtas lietuvių būrelis.

Buvo iškeltos tautinės vėliavos. Estų, latvių baltarusių atstovus pasveikino šventės iniciatorius – Vytis Viliūnas. Saviveiklinės programos atidarymas prasidėjo visų bendra daina, "Prie Baltijos jūros, prie marių kran-

tų..." Toliau sekė šių tautų šokiai, žaidimai, ratelių vedžiojimas. Ant džiūstančių pradalgų buvo suruošta vakarienė. Visus sujungė bendra šiluma prie Draugystės laužo ir bendras taikaus gyvenimo tikslas, nors kalbama buvo baltarusiškai, estiškai, lietuviškai, rusiškai... Skambėjo sveikinimai, šventės dalyvių geriausi linkėjimai vieni kitiems, broliški rankų paspaudimai vertė dažniau plakti širdis, šypsotis veidus...

Žymiausią vietą programoje užėmė paparcio žiedo ieškojimas. Daugiausia jo

MIRĖ J.ŠARKIS (JAK SHARKEY) - ŽUKAUSKAS

Rugpjūčio 18 d. Beverly miestelio, Mass. ligoninėje mirė daugiausia lietuvių vardą prieškariniais metais išgarsinęs sportininkas Šarkis, kuris amerikiečių tarpe buvo žinomas Jack Sharkey vardu, o jo tėvai vadinosi Žukauskų pavarde.

Šio buvusio pasaulio bokso čempiono atžymėjimui įtakingiausias Amerikos dienraštis – "The New York Times" rugpjūčio 19 d. laidoje įdėjo daugiau negu ketvirtį savo didelio formato puslapio užimantį rašinį, kur atpasakojo šio lietuvių kilmės pasaulio galiūno karjerą, iškeliant ir jo lietuvišką kilmę, pažymint, kad jis užaugo

kalbėdamas lietuviškai. Tas rašinys buvo pailiustruotas ir dviejomis boksiningo nuotraukomis.

Būsimas pasaulio čempionas gimė 1902 m. spalio 26 d. Binghamton, N.Y.. Matyt jo tėvai, kurie nemokėjo angliškai ir tokio būdu blogai "išspelino" savo pavardę, todėl kūdikis užregistruotas ne Žukauskas, bet Joseph Cukoschay.

Šarkis pasaulio čempiono vardą laimėjo 1932 m. nugalėdamas tuometinį šio titulo savininką vokiečių Max Šmelingą, kuriam jis buvo pralaimėjęs prieš du metus, kuomet Šmelingui titulas buvo pripažintas dėl neleistino Šarkio žemo smūgio, pasiuntusio vokiečių ant ringo grindų.

1933 m. Šarkis gynė savo titulą prieš milžiną Carnearą ir čia jis šeštame runde gavo nuokautą. Po kelių pralaimėjimų Šarkis vėl pateko į pretendentų tarpą ir bandė vėl iškovoti pasaulio čempionatą 1936 m. prieš juoduką Joe Luois, kuriam, deja, jis pralaimėjo trečiame runde. Taip ir baigėsi mūsų šarkio karjera bokse, tačiau jis eilę metų buvo skaitomas pasaulio įžymybe ir pasirodydavo per kitas bokso rungtynes ar įvairiose sporto parodose.

E. Šulaitis

Nora Slendzokaite

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Nors gimęs kroatas, Tito sugebėjo slopinti kroatų "buržuazinį nacionalizmą". Jis mėgo gražias uniformas, turėjo keturias žmonas ir keturias jo reikalams skirtas pilies. Žinodamas, kad jo ipėdiniai nesugebės valdyti Jugoslavijos, jis įvedė naują konstituciją, kurioje vyriausią valdžią turėjo aštuonių žmonių kolektyvinė prezidentūra. Deja, jam mirus, viskas iširo, valstybė subyrėjo ir prasidėjo pilietinis karas. Daug dabartinės kartos Balkanų gyventojų pasigenda stiprios Tito rankos ir kalba apie buvusius gerus laikus, kai valdė Tito.

Koalicija prieš abortus

Egipte prasidėjo Jungtinių Tautų sušaukta konferencija Žmonijos augimo ir plėtos klausimams svarstyti. Jau prieš konferencijos atidarymą pasigirdo kritika, kad Jungtinės Tautos planuoja siūlyti mažinti gimimų skaičių, ketina propaguoti abortus. Musulmonų tarptautinė organizacija, suvažiavusi iš 41 šalies Malaizijoje, rugpjūčio mėn. ragino visas musulmonų valstybes atmesti JT planuojamas rezoliucijas, kaip nemoralias, ignoruojančias islamiškas vertybes.

JAV viceprezidentas Al Gore, JAV delegacijos vadovas Kairo konferencijoje, rugpjūčio 25 d. spaudos konferencijoje pabrėžė, jog "Amerika niekada nesiekė, dabar nesiekia ir niekad nesieks kokių tarptautinių abortų įstatymų". Katalikų spauda maloniai sutiko šį viceprezidento pareiškimą, tačiau nurodo, kad prezidentas Clintonas nuo pat savo kadencijos pradžios pasisako už abortus. Garsūs jo žodžiai: "Abortai turi būti legalūs, saugūs ir reti".

Amerikos delegacijoje toje Kairo konferencijoje yra ir kelios plačiai žinomos abortų šalininkės – aktyvistės, kaip buvusi Kongreso narė Bella Abzug, Šeimų planavimo grupės pirmininkė Pamela Maraldo.

Amerikiečiai šioje konferencijoje sudarys svarbią vietą, nes Vatikano delegacijoje yra amerikietis vyskupas James McHugh ir kun. Silvano Tomsis.

Orlando mieste, Floridoje rugpjūčio 18-21 d.d. vyko juodųjų aborto priešininkų suvažiavimas. Pareiškime sakoma, kad abortai yra juodųjų amerikiečių genocido reiškiny. Abortų klinikos

esančios daugiausia juodųjų gyvenamuose rajonuose. Abortai nukreipti daugiausia į juoduosius pasaulio gyventojus, į atsilikusias, neišsivysčiusias šalis, sakoma konferencijos pareiškime.

Islamo dvasinė seminarija tam pačiam Kaire pareiškė, jog konferencijai numatyti siūlymai apriboti gimdymus yra velnio išmisas. Koranas leidžia abortus tik pačioje nėštumo pradžioje, o vėliau gemalas gauna sielą ir abortai draudžiami. Irane garsusis ajatola Khomeini buvo pasmerkęs gimdymų kontrolę kaip Vakarų sąmokslą prieš islamą. Musulmonų šalyse gyventojų augimas yra didesnis, kaip kitose šalyse.

TRUMPAI

* Šiaurės Korėjos sostinėje pasirodė lapeliai, kuriuose smerkiama mirusio diktatoriaus mintis palikti savo sotą sūnui Kim Jong Il. Korespondentai rašo, kad iki šiol tas sūnus dar nepaskelbtas nei prezidentu nei partijos vadu. Spėjama, kad vyksta slaptos varžybos dėl vado vietos.

* Irano išeivių sluoksniuose skelbiama, kad Irano kariuomenės vadai atsisakė malšinti šiauriniame Irano mieste prasidėjusias riaušes, nors mulų dvasininkai įsakė

sudaužyti Qazvin miestą. Generolai paaiškino valstybės dvasiniam vadui ajatolai Khomeinei, kad kariuomenės tikslas ginti valstybės sienas, o ne kištis į vidinius kelių frakcijų ginčus.

* Burundi valstybėje, ypač jos sostinėje Bujumburoj, didėja įtempimai tarp hutų genties ir tutsi. Jau prasidėjo žmonių žudymai, kaip kaimyninėje Ruandoj.

* Singapuro premjeras Goh Chok Tong savo kalboje ragino piliečius atmesti materializmą, nesekti Vakarų pavyzdžiu, nepasiduoti vakarų televizijos ar muzikos įtakai. Premjeras nurodė, kad šeimų nykimas ir ištvirtimas pasidarė Amerikos ir Britanijos "maru", atnešė įvairius socialinius ir ekonominius sunkumus.

* Buvęs Pakistano premjeras Sharif pasakė spaudai, kad Pakistanas dar neturi atominės bombos, bet galėtų greit ją pasigaminti.

* Nigerijos diktatorius gen. Sani Abacha pakeitė armijos ir karo laivyno vadus. Naftos darbininkų streikas tęsiasi, nors generolas pašalino darbo unijos vadovybę.

* Albanija atšaukė savo ambasadorių iš Graikijos ir pradėjo penkių graikų teisimą, kur jie kaltinami šnipinėjimu. Graikų lėktuvai išbars-

tė virš Albanijos lapelius, kuriuose ragina albanus nuverstti dabartinę valdžią.

* Vokietijos ir Rusijos saugumo departamentų viršininkai pasirašė sutartį kuri numato glaudų bendradarbiavimą, gaudant branduolinių medžiagų pirklius.

* Vienos, Austrijos katalikų vadovybė davė leidimą moterims praveisti laidotuvių ceremonijas, jei jose nėra Mišių. Vienos arkivyskupas kardinolas Hans Hermann nurodė, kad labai trūksta kunigų. Jų yra tik 620 vienam milijonui keturiems šimtams tūkstančių diecezijos katalikų.

* Apie 17 milijonų japonų šią vasarą atostogavo užsieniuose.

* Kubiečiai pabėgėliai jau nebetelpa Guatanamo įlankos karo laivyno bazėje. Amerikos vyriausybė bando surasti pabėgėliams vietos Panamoje, Suriname, Gujanoje. Valstybės prokurorė Janet Reno pasakė kubiečiams: "Nerizikuokit savo gyvybėmis". Vienas Floridoje gyvenantis Kubos pabėgėlis pasakė korespondentams, kad "Clintonas elgiasi su kubiečiais kaip su šunimis".

Skaityt ir platinkit
DIRVA

KAS ČIA DABAR?

Vladas Vijeikis

Kasdien iš Lietuvos sulauki įvairių netikėtumų. Pradedant rinkimais, naujais įstatymais, parlamentarų pasisakymais ir kitų kartais neįtikėtinų dalykų. Vienas iš tokių – tai Lietuvos prezidento vėliava. Esą ją sukūrė istorikas E. Rimša, o nupiešė dailininkas A. Každalys.

Abudu autoriai yra begė-

Nesmagu skaityti žinias apie apsivogusias krepšininke, bet dar biauriau matyti istorikus ir dailininkus begėdiškai vagiančius amžiais kitiems priklausančią heraldiką.

Neteko išgirsti, kiek kainavo brazauskinė vėliava. Bet yra žinių, kad ženklas ant jo automobilio kainavo 9,243 litus. Tai šešių metų

NEPAKLAUSI – NEGAUSI

Didžiajame Clevelande vyresnio amžiaus žmonėms, kurie priklauso American Association of Retired Persons – pensininkų dr-jai, parodo Golden Buckeye kortelę arba nepamiršta paklausti verslininkus apie vyresniesiems duodamą nuolaidą, – jiems ta nuolaida suteikiama.

Daugumas žino, kad muziejai, pasilinksminimo parkai, Metroparkų golfo aikštės, Woolworth krautuvės (antradieniais), kinai ir kiti renginiai turi specialias kainas vyresniesiems. Daugumas tų verslų nesigarsina su tomis nuolaidomis. Kartais tik vieną kartą sezonui paskelbia apie tokias nuolaidas. Užtat verta pasiklausti.

Esama viešbučių, kurie bent 10% sumažina kambarių kainas 55 m. (ar 60 arba 65 m.) amžiaus svečiams, – priklauso nuo viešbučio. Kiti gali sumažinti restoranų bei dovanų karutuvės kainas. Kitur esama net specialių klubų vyresniesiems keliautojams.

Verslininkai tvirtina, kad vyresnieji neturėtų drovėtis ir teirautis nuolaidų. Čia abi pusės laimi: vyresnieji sutaupo pinigų, o verslininkai pritraukia daugiau pirkėjų. Vyresnių pirkėjų skaičius šiame krašte nuolat auga.

Malley's Chocolates – saldumynų prekyba nuo rugsėjo mėn. kas savaitę turės specialią dieną vyresniesiems.

Sea World of Ohio, Aurora, sumažina kainas vyresniesiems sekmadienį ir pirmadienį. Tas parkas rugpjūčio 30 – rugsėjo 2 d. turės – "Senior Spectacular" programą, kada bus nemokami bingo lošimai, dovanų paskirstymai bei orkestro koncertai.

Vyresniųjų nuolaidos – kai kur iš anksto perkant bilietus – gaunamos lenktynių parkuose, sporto žaidynėse, restoranuose, knygynuose,

GYVENIMIŠKOS ĮVAIRENYBĖS

Gerardas Juškėnas

trolley kelionėse, laivų kelionėse ir pan. Kartais reikalingas amžiaus įrodymas.

PRAŠMATNESNI JAV PINIGAI

Pradedant 1996 m. sulauksime naujų JAV popierinių pinigų. Benjaminio Franklino ir kitų istorinių asmenų atvaizdai skirsis nuo dabartinių ir bus sunkiau juos padirbti. Nauji \$100 ir kitos vertės pinigai ir toliau bus žalios spalvos, to pačio dydžio kaip dabar, pabrėžė Izdo sekretorius Lloyd Bensen.

Kaip iš tikro tie pinigai atrodys, nekeisti per pastaruosius 65 metus, dar yra paslaptis iki ateinančių metų. Lygšioliniai pinigai bus vartojami, kol juos susidėvėjusius išims iš apyvartos Federalinio Rezervo banko skyriai.

Padirbinėjimams sustabdyti nauji pinigai turės:

1) Saugumo juostelę jautų skirtingose vietose – \$5, \$10, \$20, \$50 ir \$100 banknotuose, kas pasunkins mažesnės vertės pinigų perdirbimą į šimtines.

2) Portretai bus 50% didesni, pusę inčo patraukti kairėn ir detaliau igraviruoti.

3) Portretą vaizduojantis vandens ženklas bus kiekvieno banknoto dešinėje.

4) Besikeičiančios spalvos dažai, kurie tiesiai žiūrint atrodys žali, o kampu dirstelėjus – aukso spalvos. Foto kopijavimo mašinos negali to pakartoti.

5) Šviesai atspindėti popieriuje bus kelių milimetrų platumo spalvos diskai.

SOCIALINIS DRAUDIMAS – NEPRIKLAUSOMAS

Socialinio Draudimo Administracija, prezidentui Clinton pasirašius įstatymą, po 59 metų tapo nepriklausoma vadyba su \$325 milijonų biudžetu. Visą tą laiką ta va-

dyba buvo Sveikatos ir Žmonių Tarnavimo vadybos dalis (Health and Human Services Department). Įstatymui pasirašyti Clinton panaudojo plunksną, kuria tasai pasirašė įkuriant Socialinio Draudimo įstaigą. Šiuo metu ši vadyba aptarnauja 40 milijonų vyresnio amžiaus ir nedarbingų asmenų šiame krašte.

Su 64,000 tarnautojų ir 1,300 skyrių krašte nepriklausomybę gavusi vadyba bus viena iš didžiausių federalinėje valdžioje.

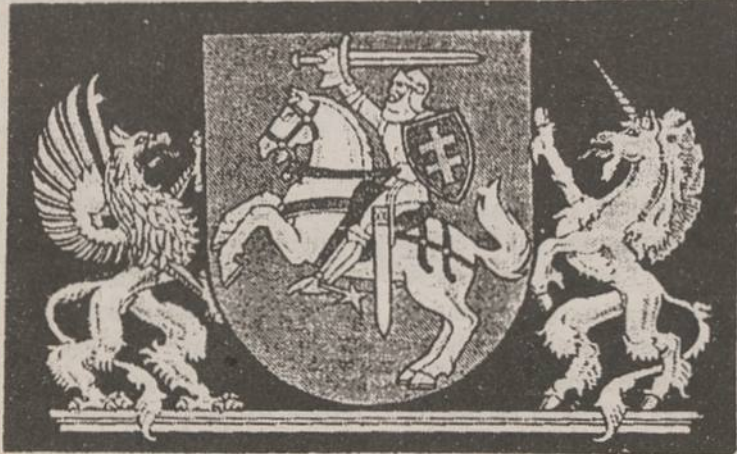
New Yorko senatorius D.P. Moynihan, kuris yra JAV Senato finansų komiteto pirmininkas, kovojo dėl tos vadybos nepriklausomybės 11 metų.

DAR VIENI SKIEPAI

Netrukus sulauksime raginimų skiepytis nuo gripo. Tačiau valdžios sveikatos įstaigos pageidauja, kad daugiau senesnių ir negaluojančių asmenų skiepytųsi nuo plaučių uždegimo. Kasmet miršta iki 40,000 įv. amžiaus asmenų nuo plaučių uždegimo.

Kiekvienas virš 65 m. amžiaus turėtų skiepytis nuo plaučių uždegimo, bet pagal turimas (Nat'l Institute on Aging) statistikas tik apie 20% asmenų tai daro. Tie skiepai taip pat yra reikalingi širdies ir plaučių ligoniams, cukralige sergantiems, diagnozuotiems su AIDS ar HIV.

Kasmet plaučių uždegimu šiame krašte susergera iki 200,000 asmenų, daugeliui tenka gulti ligoninėn. Daugumas iš 40,000 mirstančių nuo šios ligos galėtų išlikti gyvi, jei nuo jos pasiskiepytų. Asmenys virš 65 m. amžiaus du kartus greičiau gali gauti plaučių uždegimą negu jaunesnieji. Šie skiepai yra apmokami Medicare draudimo programos.

diški plagijatoriai. Grifinas ir raguotas arklys (unihorn) buvo plačiai naudojami anglų ir prancūzų herbuose. Raguotas arklys ir dabar spardosi Anglijos valstybės herbe. Ką šie gyvuliai turi bendro su Lietuva? Ir tą vėliavą patvirtino Lietuvos seimas. Jeigu šitokius patvirtinimus daro Lietuvos seimas. Vargšė ta mūsų Lietuvėlė.

pensininko pajamos. Amerikoje gali gauti specialų savo numerį automobiliui už maždaug \$40. Tad kas per specialus kūrinys tas ženklas. Vėliava turėtų dar daugiau kainuoti. Juk tai daug didesnis reikalas. Unihornai, grifitai ir t.t.

Ir kam tas viskas reikalinga? Brazausko bosai – nei Stalinas nei Chruščiovas vė-

Raguotas arklys (unihorn) Anglijos heraldikoje

O gal tai Brazausko simbolika. Fanatistinis grifinas nugazdins visus, kurie išsižios prieš jį, o raguotas arklys subadys visus, kurie pasipriešins Brazauskui. Jeigu taip, tai tebūnie.

Grifin Anglijos heraldikoje

liavų neturėjo. O kaip ta vėliava praktiškai panaudojama? Ar ji ant prezidentūros rūmų kasdien nuleidžiama ir pakeliama. Ar ji nešama prieš Brazauską ar užpakaly? Neišaiškinti klausimai. Gal oficialus Brazausko istorikas Eidintas galėtų paaiškinti.

Atviras skaitytojo laiškas žurnalistui JUOZUI ŽYGUI

Gerbiamas Tamsta,

Skaitydamas Amerikos lietuvių spaudą neaplenkiu ir Tamstos dažnų, perdėm neatlaidžia, ofenzyviška logika – "Viskas teisinga, kas mums naudinga" – persūdytų straipsnių.

Štai, didžiam nusistebėjimui, "Dirvos" 1994. VIII.18 d. laidoje Tamstos visuotinis atsivertimas, pripažįstant, kad nevisuomet kas teisinga yra naudinga...

Pripažinimu, kad istorija yra motina visų mokslų (tikriausia ir paveldėjimo raidos) Tamsta patvirtinai, kad 1941

m. "sukilimas" (žiūr. LE XXIX – 168) buvo žymi pagalba vokiečių naciams, kurių protėvius – kryžiuočius Vytautas Didysis buvo sumušęs. Lietuvon užplūdę kryžiuočiai palikuonys, naudodamiesi lietuvių prielankumu, savomis ir prisiplakėlių gaujomis sušaudė per 250.000 Lietuvoje įnamiais gyvusių žydų, kuriems, kaip ir kitiems įnamiams, Didysis Vytautas buvo teikęs didelę toleranciją (žiūr. LE XXXV – 283-295).

Tad visai nenuostabu, jei

Trys Didieji, nugalėjus nacių, lietuvių genčių istorinę Karaliaučiaus sritį priskyrė Rusijai, toliau naikinusiai piktu pikta... To paties sprendimo laikosi tų Trijų didžiųjų ipėdiniai, lietuviams palikdami ginčytis dėl kančių istorijos: kiek ir katrie pro vagono plyšį (vežant Sibirą), ar pro sinagogos čiukurą (prieš sušaudant) – gavo gyno oro...?

Įvertindamas Tamstos pripažinimą, kad istorija nedovanoja už klaidas,

reiškiu pagarbą

"Dirvos" skaitytojas
A. Bludakis.

NAUJA
KNYGA

Vlado Vijeikio
linksmi pasakojimai

\$8.00. Persiuntimas \$2.50

Tėviškė. 4346 S. Western
Chicago, IL 60609

Taip pat gaunama Dirvoje

* Visi, kurie skelbiasi Dirvoje, niekad nesigaili.

CHICAGOS LIETUVIŲ NAUJIENOS

Edvardas Šulaitis

PASKYRĖ STIPENDIJAS

Chicagos Lietuvių Mote-rų klubas ir šiemet paskyrė stipendijas lietuvių kilmės studentams, kurie pasižymi moksle ar lietuviškoje veikloje. Šiemet tokios stipendijos (po tūkstantį dolerių) buvo įteiktos keturiems jaunuoliams 31-jo "Gintaro" baltiaus metu. Stipendijas gavo Vanessa Mae Abrignani, Renata Kvantaitė, Gintas Mikučiauskas ir Gintaras Vaitkevičius. Pirmieji trys yra gimę ir augę jau Amerikoje, o Vaitkevičius, atvykęs iš Lietuvos, kur studijavo Vilniaus universitete. Jis pradžioje mokėsi Maraine Valley Community kolegijoje, kur buvo pasižymėjęs mokinys, o dabar pereina tarptautinio verslo šakos studijoms į Lewis universitetą.

KALBĖJO APIE AKUPUNKTŪRĄ

Iš Lietuvos atvykusi gydytoja Danguolė Bartkevičienė "Seklyčioje" vyresniesiems lietuviams kalbėjo tema "akupunktūra bendrai ir jos pritaikymas Lietuvoje". Ši pasižymėjusi medicinos specialistė, baigusi medicinos studijas Lietuvoje prieš 25 metus, pradžioje dirbo kaip gerklės ir nosies specialistė bei chirurgė. Akupunktūra ji susidomėjo prieš 20 metų ir ji jau turi kelių valstybių diplomus šioje srityje (įskaitant ir Amerikos). Ji aiškino, kad gydymas vaisiais ir akupunktūra siekia to paties, tačiau vaistai, jeigu jie neatsakingai naudojami, tampa nuodais ir organizmą užteršia. Ji teigė, kad akupunktūra yra saugesnė ir pigesnė.

GAVO DAKTARO LAIPSNĮ

Vėjas Lulevičius iš Chicagos, Pennsilvanijos universitete (University of Pennsylvania), kuris yra Philadelphijoje, gavo daktaro laipsnį iš istorijos stities. Jo tema lietė I Pasaulinį karą ir Rytų Europos valstybes bei jų žmones. Jaunasis daktaras medžiagą taip pat rinko Lietuvoje ir Vokietijoje. Diplomo įteikimas buvo rugpjūčio 12 d.

PRADEDA NAUJUS MOKSLO METUS

Lietuvių mokyklos, vadinamos šeštadieninėmis, pradeda naujus mokslo metus. Maironio vardo lit. mokykla, kuri veikia Lietuvių Centre Lemonte, renkasi rugsėjo 10 d. ir nuo 9 iki 10 val. ryto bus naujų mokinių registracija, o po to prasidės pamokos. Mokykloje veiks vaikų darželis ir 10 klasių mokykla,

pagal švietimo tarybos programą. Šiai mokyklai vadovauja direktorė Eglė Novak.

KUN. POVILAS DILYS VĖL CHICAGOJE

Kun. P. Dilys, kuris yra Lietuvių ev. reformatų bažnyčios generalinis superintendantas, daugiau negu dešimtmetį išbuvęs Toronto evangelikų Išganytojo parapijos klebonu, nutarė pailsėti. Šis dvasiškis kuris kitais metais minės savo 90-ji gimtadienį, dažnai turėdavo atvažiuoti Chicagon aptarnauti ir vietinę ev. reformatų parapiją, kas būdavo nelengva. Kun. Dilys yra parašęs daug teologinių bei kitų sričių rašinių ne vien tik lietuviškai bet ir angliškai, vokiškai, lenkiškai. Kun. P. Dilys yra vedęs komp. Vl. Jakubėno seserį-Haliną, su kurią dabar gyvena Chicagoje. Čia gyvena ir jų dukra – Erika Brooks, kuri aktyviai darbuojasi ne tik ev. reformatų parapijoje, bet ir lituanistinėse mokyklose ir komp. Vl. Jakubėno draugijoje.

PIRMOJI ŠIO SEZONO VAKARONĖ

Rugsėjo 9 d. 7:30 val. vakarą įvyksta pirmoji rudens sezono vakaronė Jaunimo Centro kavinėje. Tą vakarą Chicagos lietuvių moterų klubo federacijos Chicago skyriaus valdyba rengia video filmo iš Lietuvoje įvykusios Dainų šventės demonstravimą. Rugsėjo 10 d. 8 val. vak. ten pat bus pirmasis rudens sezono koncertas. Čia programą atliks solistas iš Lietuvos – Stasys Povilaitis. Taigi jau vasaros atostogos pasibaigė ir visi grįžta į normalią veiklą.

IŠVYKO GYVENTI LIETUVON

Vis daugiau tautiečių išvažiuoja apsigyvenimui Lietuvon, ypatingai pensininkai, vyresnio amžiaus žmonės, kurie nori tėvynėje baigti savo gyvenimo dienas. Rugpjūčio 4 d. į Lietuvą išvyko kun. Juozas Juozevičius, kuris apsigyveno pas savo seserį Kupiškyje. Jį tėvynėn palydėjo dr. Jonas Račkauskas.

BRANGUS RENGINYS

"Lithuanian Mercy Lift" – organizacija, kuri remia Lietuvą, lėšų sutelkimui ruošia pokylį Monteriore patalpose, Lemonte rugsėjo 10 d. Šis "Vilties Sodo" vardu vadinamas renginys gana brangus, vargu ar mūsų pensininkams įkandamas. Bilietai dviems asmenims kainuoja ... 250 dol. Tačiau, atrodo, kad rengėjai tikisi, kad lietuvių tarpe yra ir pakankamai

turtingų žmonių. Skelbiama, jog baliuje gros Sauliaus Gylio vadovaujamas "Žiburio" orkestras.

KUN. KĘSTUTIS TRIMAKAS VAŽIUOJA LIETUVON

Kun. Kęstutis Trimakas, kuris sekmadieniais laiko lietuviškas pamaldas šv. Antano parapijoje Cicere, jau ne pirmą kartą išvyko dėstyti teologijos į Vytauto Didžiojo universitetą Kaunan. Rugpjūčio 14 d., po lietuviškų pamaldų šios parapijos pastate įvykusios kavutės (jos rengiamos kiekvieną sekmadienį) metu, įvyko atsisveikinimas su šiuo kunigu. Apie išvykstantį kalbėjo lietuvių veikėjas dr. Petras Kisielius, o tautiečiai neturtingiems teologijos studentams suaukoko 230 dol. kun. Trimakui perdavė jiems nuvežti. Taip pat šios kavutės metu komp. Darius Lapinskas parodė video juostą, vaizduojančią jo sukurtos operos "Karalius Mindaugas" pastatymą Jurbarko, kur jis pats asmeniškai dalyvavo ir dirigavo.

LIETUVOS FUTBOLININKAI RUNGTYNIAVO SU ŠVEDAIS

Pasaulio futbolo pirmenybėse JAV mes matėme puikiai žaidžiančią Švedijos rinktinę, kuri čia iškovojo net trečiąją vietą (vienose rungtynėse ji sukovėjo 1-1 su pasaulio čempionais – brazilais). Su šiais futbolo galiūnais sumanė pasigalinėti ir Lietuva, nuvykusi į Švediją ir ten, 12 tūkstančių žiūrovų akivaizdoje, sužaidusi draugiškas rungtynes rugpjūčio 17 d.

Pirmiausia reikia pasakyti, kad tai nebuvo Dovydo kova prieš Galijotą, nes rungtyniauta (išskyrus pirmą kėlinį) apylygiai. Po pirmame kelinyje gautų trijų įvarčių, antrasis buvo laimėtas 2-1, o bendra paskemė 4-2 Švedijos naudai. Lietuvos treneris A. Liubinskas pasakė, kad pirmąjį įvartį švedai įmušė iš neužtarnauto baudinio, o paskutinis jų įvartis buvęs pasiektas iš nuošalės.

Čia tenka pridėti, kad Švedijos rinktinėje pasirodė beveik visi gerieji futbolininkai iš matytųjų pasaulio fut-

bolo pirmenybėse (daugumas jų žaidžia užsienio klubuose), tuo tarpu Lietuvos rinktinėje, išskyrus vieną, žaidė tik Lietuvoje rungtyniaujantys futbolininkai. Čia nesimatė garsiųjų: V. Ivanausko, A. Narbekovo, G. Staučės ir kt. Tačiau prie pirmųjų dviejų futbolininkų nesiskaitymo su Lietuvos rinktine apsi-prasta, o trečiasis (Lietuvos rinktinės kapitonas) tikrai negalėjęs, nes jis šiuo metu keičia klubus ir iš Maskvos Spartako pereina rungtyniauti į Turkiją.

Rugsėjo 7 d. Lietuva jau pradeda atrankines varžybas dėl 1996 m. Europos futbolo pirmenybių. Tą dieną Lietuva Kijeve susitinka su stipria Ukrainos vienuolike. Lietuvos pogrupyje taip pat yra ir Pasaulio vicečempionai – Italija, daugelį buvusios Jugoslavijos žaidėjų turinčioji Kroatija. Tad Lietuva turės gerai susiimti.

E. Šulaitis

Pasiteiraukite apie
atpigintus bilietus spalio mėn.

RYGA, VARTAI Į PABALTIJĄ

SUPAŽINDINAM SU ATA'S TAUPIAUSIOM SKRYDŽIŲ KAINOM Į PABALTIJĄ

Ar Jūs skrendate biznio reikalais, ar pasimatyti su giminėmis Pabaltijoje, Jūs nenorite gaišti laiko persėsdami Maskvoje ar Frankfurte. Norite nukeliauti kuo greičiau, be reikalo neišleidžiant dar daugiau pinigų. ATA's iš New Yorko į Rygą yra greičiausias kelias. ATA paruošė jums pigiausią ir maloniausią kelionę, kurią Jūs tikrai užsipelnėt. Į viengpusę kainą iš New Yorko ne aukštesnės kaip \$429, ir žemos – iki \$279 spalio mėn., ATA yra vienas iš geriausių pasirinkimų tarp aukštų kainų skrydžių kampanijų.

PATOGŲ PERSĖSDIMAI JAV
Naudokitės ekonomiškais ATA's skrydžiais į Rygą iš JAV miestų. Pasirinkite patogius TWA skrydžius, kurie sujungia New Yorko ATA's su Ryga.

**SKAMBINKIT JŪSŲ
KELIONIŲ AGENTUI
ARBA ATA:
800-382-5892.**

iš
NEW YORKO
Savaitės dienomis

\$399

Į viengpusę.
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Savaitgaliais
\$429

Į viengpusę
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Studentams
\$349

Į viengpusę, savaitės dienomis
Keliant nuo 6/1 iki 9/30

Išskrendant iš	Savaitgalį	Savaitės dienomis
ATLANTA	\$561	\$531
BALTIMORE	\$520	\$490
BOSTON	\$429	\$399
† CHICAGO	\$484	\$454
CLEVELAND	\$520	\$490
DALLAS	\$579	\$549
DETROIT	\$524	\$494
HOUSTON	\$579	\$549
† LOS ANGELES	\$547	\$517
MIAMI	\$569	\$539
MINNEAPOLIS	\$479	\$449
NEW ORLEANS	\$569	\$539
PHILADELPHIA	\$474	\$444
PHOENIX	\$547	\$517
PITTSBURGH	\$479	\$449
SAN ANTONIO	\$579	\$549
SAN DIEGO	\$547	\$517
† SAN FRANCISCO	\$547	\$517
SALT LAKE CITY	\$547	\$517
SEATTLE	\$549	\$519
WASHINGTON D.C.	\$520	\$490

Visos kainos yra nustatytos perkant skrydžius į abu galus
† Per ATA.
Visi kiti miestai per TWA sujungti su New Yorku, lėskiant į Rygą per ATA.

ATA

American Trans Air

Bilietai turi būti nupirkti 7 dienas prieš išskrendant. Taip pat yra šiek tiek brangesni bilietai turintys mažiau suvaržymų. Valstybiniai mokesčiai \$32.95 sumokami atsiimant bilietus. Studentų amžius nuo 18 iki 26m., parodant mokyklos I.D. ATA suteikia patarimus į Rygą iki spalio 30, 1994.

CLEVELANDE ir apylinkėse

ANGLŲ KALBOS KURSAI

Cleveland Hts. – University Hts. Miesto mokyklos praneša, kad **nemokami** anglų kalbos kursai prasideda 1994 m. rugsėjo 12-tą dieną. Kursai yra: pradedantiems, vidutiniams ir pažengusiems. Suinteresuoti kreipkitės Cleveland Hts. – University Hts. ESL program, tel. 371-7138. Dėl platesnės informacijos skambinkite: Catherine Thomas, ESL Supervisor 371-7138. Adresas: 2155 Miramar Blvd. University Hts., OH 44118

ŠV. KAZIMIERO

LITUANISTINĖ MOKYKLA šeštadienį rugsėjo 17 d., 9:00 v.r. pradeda naujus mokslo metus su vaikų registracija Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Šiais mokslo metais,

Šv. Kazimiero mokykla priims mokinius, kuriems sueina 4-turi metų iki rugsėjo 30 d., į naują priešmokyklinį skyrių. Vaikučiai kuriems sueina 5-ki metai iki rugsėjo 30 d. bus priimami į vaikų darželį. Tėvų susirinkimas su Tėvų Komitetu ir mokytojais prasidės 9:15 v.r. svetainėje ir yra privalomas bent vienam atstovui – tėvui arba motinai – iš šeimos. Mokyklos valandos bus nuo 9:00 v.r. iki 12:30 v.p.p.

SLĖNIO TYRINĖTOJAI

Pensininkų ir vyresniųjų savanorių programa, š.m. rugsėjo 29 d., rengia traukinio kelionę Cuyahoga slėnio parke. Traukinys išvažiuos iš Independence, OH. 9:00 val. ryto ir sugrįš 2:15 val. p.p. Kelionės metu bus sustota pasivaikščiavimui gam-

toje Cuyahoga slėnio parke, ir priešpiečiai Akronė. Kaina \$20 asmeniui. Registruoti šiai kelionei iki rugsėjo 15 d. Informacijai ir registracijai skambinti telefonu: 751-0575.

Ger.J.

PARENGIMAI

1994 M.

• RUGSĖJO 18 d. LIETUVIŠKA GEGUŽINĖ – Programoje pasirodys Vilniaus etnografinis ansamblis, ansamblis "Tėviškė", Kuršėnų kaimo kapela, šokėjai, "Studija R" Dievo Motinos parapijoje 4 v. popiet.

• RUGSĖJO 25 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų atidarymo šventė. Šv. Mišias celebruos vyskupas Edward Pevec Mišios 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• SPALIO 1 d. Pabaltijiečių vakaras. Rengia Clev. Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)

• SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyr. skaučių Židinys.

• SPALIO 23 d. CMS Settlement'e Aldonos Stempuzienės Koncertas.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL *didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės*

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūs gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palokanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

1995 M.

• KOVO 5 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties šventės tęsinys šv. Mišias celebruoja vyskupas James Quinn 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilmų uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigus doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011

639 East 185 th Street • Cleveland, OH

Iš anksto susitarus, paskambinant į

Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose

galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina ma teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

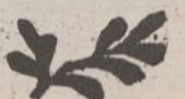
NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

Naujausios žinios iš Lietuvos

LIETUVOS KONSULU SEINUOSE PASKIRTAS VIDMANTAS POVILIONIS.

Lietuvos konsulu Seinuose paskirtas buvęs Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas 46 metų amžiaus Vidmantas Povilionis. Vidmantas Povilionis baigė Kauno politechnikos instituto Chemijos technologijos fakultetą. Porą metų padirbęs sviesto ir sūrio pramonės institute Lietuvoje, 1973 - 1975 metais buvo politinis kalinys Mordovijos lageriuose. Po to devynis metus buvo bedarbiu arba darbininku. Nuo 1988 metų – Vidmantas Povilionis – Sąjūdžio veikėjas. Būdamas parlamentaru, dirbo užsienio reikalų ir Lietuvos tautinių problemų srityje. Vidmanto Povilionio žmona – dainininkė Veronika Povilionienė, šeimoje du sūnūs ir dukra. Vidmantas Povilionis moka anglų, latvių, lenkų kalbas, domisi istorija, kraštotyra, etnografija, kalbotyra.

LDDP RĖMĖJŲ SUMAŽĖJO

"Baltijos tyrimų" žinios, rugpjūčio mėnesį daugiausia rinkėjų būtų balsavę už LDDP – beveik 17 proc. Tačiau LDDP rėmėjų, lyginant su liepa ir birželiu, sumažėjo. Maždaug 13 proc. rinkėjų būtų balsavę už Krikščionių demokratų partiją. Beje, šios partijos rėmėjų nuo birželio mėnesio po 1 proc. kas mėnesį daugėjo. Už konservatorių partiją rugpjūčio mėnesį būtų balsavę 7.4 proc. Tai 0.4 proc. mažiau nei liepos mėnesį ir 0.9 proc. daugiau nei birželio mėnesį. Tačiau daugiausia žmonių nebalsuotų nė už vieną partiją, nebalsuotų iš viso arba nežinotų, už ką balsuoti. Beje, pastarųjų, birželio mėnesį buvo tik 0.9 proc., o rugpjūtį jau 12 proc. Nebalsuo-

siančių sumažėjo nuo 26 proc. birželio mėnesį iki 18.5 proc. rugpjūčio mėnesį.

PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS NEATVYKO Į PROKURATŪRĄ DUOTI PARODYMUS SAUSIO 13-IOS BYLOJE

Spaudos konferencijoje Algirdas Brazauskas patikino, kad jis pasirengęs duoti parodymus. Tačiau jis priminė tebesą prezidentas, todėl nori, kad prokuratūros darbuotojai surastų "kultūringą, žmonišką, inteligentišką formą apklausai". Pasak Algirdo Brazausko, kvietimą į prokuratūrą jis gavo parašytą "ant suplyšusio laikrastinio popieriaus". Skyriaus, tiriančio Sausio 13-osios bylą vadas, pasakė, kad šių Prezidento žodžių jis negirdėjo, todėl komentuoti negali. Tačiau užtikrino, kad į Prezidentą buvo kreipiamasi su derama pagarba ir specialiai į Prezidentūrą nuvykęs žmogus tarėsi – ar tardytojui atvykti pas Prezidentą, ar Prezidentas atvyks į prokuratūrą.

BUTŲ IR NAMŲ PREKYBOJE ŠIUO METU PASIŪLA VIRŠIJA PAKLAUSA

Tačiau siūlančių nuomoti butus yra žymiai mažiau nei norinčių išsinuomoti. Taip yra dėl to, kad žmonės bijo, jog nuomininkai neišsikels sutartu laiku iš buto, sugadins baldus, sienas, grindis. Pasak nekilnojamo turto agentų, vieno kambario buto nuomos kaina mėnesiui Vilniaus pakraščiuose svyruoja nuo 70 iki 90 USD, centre – nuo 100 iki 200 USD. Komercinių patalpų nuomos kaina Senamiestyje ir centre nuo 7 iki 15 USD už kvadratinį metrą. Patalpų nuoma įstaigoms šiek tiek pigesnė – 5-10 USD už kvadratinį metrą.

AGEP

VYTAUTAS KAMANTAS KANDIDATAS Į JAV LB KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKUS

Dabartinės pareigos: yra JAV LB Grand Rapids apylinkės valdybos sekretorius, Grand Rapids "Lietuvių ainių" radijo programų talkininkas, Šv. Petro ir Povilo Mokslo Fondo direktorius, JAV LB Tarybos narys ir Tarybos prezidiumo pirmininkas, PLB Seimo narys, PLB Fondo pirmininkas, Lietuvių Fondo Tarybos narys, Lietuvių Skautų Sąjungos skautininkas, Akademinio Skautų Sąjūdžio filisteris, Lietuvių Respublikonų Federacijos narys, BALFo narys, St. Petersburgo Floridoje Lietuvių klubo narys.

Eitos pareigos: buvęs JAV LB Krašto valdybos sekretorius ir vicepirmininkas, LB Clevelando apylinkės rinkimų komisijų narys, LB Lemonto apylinkės valdybos sekretorius, šešių JAV LB Tarybų narys, LB Tarybos prezidiumo sekretorius, dviejų LB Tarybų prezidiumų pirmininkas, septynių PLB Seimų narys, dviejų PLB Seimų pirmininkas, dviejų PLB Valdybų vicepirmininkas, aštuonių Lietuvių Fondo Tarybų narys, šešių Lietuvių Fondo suvažiavimų pirmininkas, penkių Lietuvių Fondo Pelnų skirstymų komisijų narys, ALTo skyriaus valdybos narys, trijų Lietuvių Skautų sąjungos tarybų narys, Lietuvių Skautų brolijos vadijos narys, New Yorko skautų vyčių draugininkas, Clevelando "Pilėnų" tunto tuntininkas, Clevelando Akademinio skautų sąjūdžio skyriaus pirmininkas, Filisterių Skautų sąjungos centro valdybos narys, Lietuvių Studentų sąjungos garbės narys, Lituanus žurnalui remti komiteto pirmininkas, JAV ir Kanados Jaunimo kongreso prezidiumo pirmininkas, Pasaulio lietuvių jaunimo kongresų rengėjas ir Finansų komitetų pirmi-

ninkas, Lemonto Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto sekretorius ir pirmininkas, mokytojas ir mokyklos direktorius, pasirašė Lituanistikos katedros įsteigimo sutartį su Illinois universitetu Chicagoje, Studentų Gairių ir Pasaulio lietuvių redakcinių kolektyvų narys, bendradarbiavo Drauge, Dirvoje, Mūsų Vytyje, kitoje spaudoje.

Kita informacija: Michigano ir kitose valstijose registruotas profesionalas inžinierius, baigęs Cleveland State universitetą su BME laipsniu, dirba kaip direktorius didžiausioje vakarinės Michigano valstijos dalies ligoninėje ir sveikatos korporacijoje (Butterworth Health Corporation) Grand Rapids mieste, modernizavo Butterworth ligoninę ir vadovavo daugiau kaip 100 milijonų dolerių statybai, gavusiai eilę specialių atžymėjimų bei įvertinimų, praėjusiais metais pastatė didelę modernią moterų ir vaikų ligoninę už 44 milijonus dolerių, sėkmingai administruoja kelis didelius projektus už 40 milijonų dolerių; kaip konsultantas dirbo architektų firmose Clevelande ir Chicagoje, kur suprojektavo inžinerijos sistemas daugeliui ligoninių ir universitetų, priklauso eilei amerikiečių organizacijų, jose ejęs visokias pareigas, dirbęs keliuose komitetuose, kurie suorganizavo visos Amerikos inžinierių profesinės metinės konferencijas, JAV kariuomenės Korėjos karo meto veteranas, dirbo parapijos komitete, yra kalbėjęs amerikiečių klubams ir organizacijoms apie Lietuvą ir JAV lietuvių, talkina Healing the Children – Michigan organizacijai Lietuvos vaikų gydymą organizuojant. Anksčiau gyveno New Yorke, Clevelande ir Chicagoje, dabar gyvena Grand Rapids, Michigan.

VERTINGI ALBUMAI

Gera proga įsigyti meniško grožio albumą *"Einu per Lietuvą"*. Tai jau trečioji lietuvių fotomenininko Juozo Polio kelionė per Tėvų žemę.

Anksčiau išleisti albumai – "Gimtoji žemė Lietuva", "Atgimstanti Lietuva".

Naujame albume jau Lietuva pabudus, gražiausios ir brangiausios jos kraštovaizdžio vietos, svarbūs įvykiai, šventės. Albume rasime ir lietuviškąją Ameriką: lietuvių bažnyčias, paminklus. Nepaprastai jautrus ir šiltas albumo tekstas, kurį parašė šviesios atminties prof. Česlovas Kudaba.

Kiekvieno albumo kaina po 18 dol. Užsakant paštu reikia pridėti po \$3.00 per siuntimo išlaidomis.

BALYS AUGINAS

Poezijos knyga

METAFORŲ SMUKAS

Apie ją rašė:

DIRVA – Paskutinis knygos puslapis. Jį užverti ir klausai. Tylu. O tu girdi *METAFORŲ SMUKO* melodiją. Ir žodžius: Klajūno spyglį iš paukščio ilgesio dainos išrauk!

(V. Kavaliūnas)

TEV. ŽIBURIAI – Augino poezijos tematikos apimtis nepaprastai plati. Knyga teikia dvasinę atgaivą ir estetinę pasigėrėjimą –

(A.M. Balašaitienė)

DIRVA – Vaizdingumas yra neatskiriamas poeto B. Augino prigimtinė savybė, būdinga jam. Poetas buvo savo tėvynės žemės pranašas. Laikas parodė, kad Lietuva pabudo. Pranašystė buvo tikra.

(K. Barėnas)

KNYGA GAUNAMA DIRVOJE

Kaina 12 dol. Siunčiant paštu – 14 dol.

TRANSPAK

MAISTO SIUNTINIAI

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – **AIR CARGO**

Pinigai pervedami **doleriais**

Maisto siuntiniai, nuo **\$39 – iki \$98.**

RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK

Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicagos tel. 312 436-7772
Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.

LIETUVIŠKA GEGUŽINĖ

Keturių Lietuvos ansamblių, tautodailininkų ir menininkų koncertinė kelionė JAV-se – Chicagoje, Detroite, Floridoje ir **Clevelande**

Sekmadienį, rugsėjo 18 dieną, 4 val. popiet Dievo Motinos parapijos salėje

Programoje pasirodys Vilniaus etnografinis ansamblis, ansamblis "Tėviškė", Kuršėnų kaimo kapela, šokėjai, "Studija R" Koncerto metu bus demonstruojami tautiniai lininiai drabužiai, vyks meno paroda.

Bilietai po \$10, \$8 ir \$6 bus platinami ateinančią sekmadienį.
Vietos numeruotos.

Koncertą rengia Dievo Motinos parapija
Amerikoje ansamblius globoja Baltic Tours kelionių agentūra